

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת תצוה | גליון מס' 314 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

פעם נזקקתי לשמוע את דעתו של הסטייפלר בעניין חשוב. הלכתי לביתו ומצאתי אותו עומד מחוץ לבית. הוא סיפר לי כי מפתח הבית אבד, והאפשרות היחידה להיכנס הביתה היא דרך החלון. "ובכן, אני אתכופף, אתה תעלה על גבי, תיכנס דרך החלון ותפתח את הדלת"... הוא אמר זאת בפשטות גמורה. אבל אני מיאנתי לעשות זאת... לדרוך על איש קדוש כזה? היתכן?

הצצה על חכמתו וצניעותו של מרן הסטייפלר זצוק"ל

"אֲשֶׁר מִלֵּאֲתֵינו רִוַח חֻכְמָה" (שמות כ"ה, ג')

ה. צביון

סבא הסטייפלר היה מהיר מאוד בחישובי גימטריאות. בסוף ספרו על התורה 'ברכת פרץ' מופיע קונטרס שלם של גימטריאות מפסוקי התורה הרומזות לפירושי רש"י. סבא היה מחשב זאת במהירות רבה - בין העליות לתורה או בלכתו לישון. הוא היה מכין גימטריאות של השנה לשערים של ספריו וכן לכל ההזמנות לשמחות במשפחה. כל זה לא גזל מזמנו כלל ונעשה כבדרך אגב.

חניך נובהרדוק

בנובהרדוק עוצבה אישיותו של סבא ונבנתה דמותו המוסרית, ואף הנהגתו כל השנים היה כ'נובהרדוקאי'. סבא היה בעל ביטחון מופלג ולא האמין ברופאים ובטיפולים; רק על ה' שם יהבו. כבודו האישי לא היה בעיניו לכולם, הוא לא התייחס למראהו החיצוני ובז לכל העניינים מסוג זה.

סיפר לנו תלמיד חכם אחד: פעם נזקקתי לשמוע את דעתו של הסטייפלר בענין חשוב. הלכתי לביתו ומצאתי אותו עומד מחוץ לבית. הוא פנה אלי וסיפר לי מפתח הבית אבד, והאפשרות היחידה להיכנס הביתה היא דרך החלון. "ובכן, אני אתכופף, אתה תעלה על גבי, תיכנס דרך החלון ותפתח את הדלת"... הוא אמר זאת בפשטות

גמורה עד להדמים, אבל אני מיאנתי לעשות זאת... לדרוך על איש קדוש כזה? היתכן?

עם זאת, סבא לא זלזל בכבוד התורה, כפי שאמרו חז"ל, שתלמיד חכם שיש רבב על בגדו חייב מיתה. בשמשו כראש ישיבה היה מגיע לשמחות תלמידיו ולשמחות משפחתיות כשהוא לבוש בפראק ובעניבה, וכן היה הולך כשמקל הליכה בידו, כדרך ראשי הישיבות באותה תקופה.

כשחדל מלשמש כראש ישיבה פסק מללבוש את הלבוש הרבני. עם זאת, כאן בארץ הוא גילה את ה'קפוטא', שמצאה חן בעיניו, וביקש לתפור לו כזו לשבת, באומרו כי נאה היא ומתאימה לכבוד בה את

המעשה שסיפר הגר"י זילברשטיין מוסב על הגאון רבי שלמה קלוגר, והוא העיד שאת הפרטים על כך שמע ממרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, שלמרות שלא נהג לספר סיפורים, בכל זאת מדי פעם היה מעשיר במעשים ובהנהגות של גדולי ישראל מדורות-עברו

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על החכמה והענווה של גדולי ישראל

"אֲשֶׁר מִלְאֲתֵינוּ רוּחַ חֲכָמָה" (שמות כ"ה, ג')

הדרשה. והנה, עולה 'המועמד להיות מלמד' על בימת בית המדרש, ונושא דרשה מצוינת, כפי המתאים למי שעתיד להיות אחד מגאוני העם היהודי, והקהל אכן נהנה מאוד מהדברים.

אי-אפשר לשנות מדעת התורה

ברם, לאחר הדרשה, כאשר עבר הגאון ליד כסאו של המרא דאתרא, רבי אפרים זלמן, הבחין המהרש"ק שפניו זועפות קמעה, וביקש שיאמר לו על מה נשתנו פניו. השיב לו הרב, שאמנם הדרשה היתה טובה, אך מתוך הדברים, וחשבון-הפלפול שעשה בפרשת 'שלח', פרשת המרגלים, עולה שלא היו שנים עשר מרגלים, אלא עשרים וארבעה, וזה נגד פשטות דברי התורה ודברי חז"ל, וכיוון ששינה מדעת התורה, זעפו פניו.

במקום תשובה, שאל רבי שלמה קלוגר את ה'בית אפרים', אם יש כאן בבית המדרש ירושלמי על מסכת סוטה. רבי אפרים זלמן השיב שמפני יוקרו ונדירותו של הירושלמי, אי-אפשר להשיג את הספר. הדרשן המשיך לשאול האם אפשר להביא לו מסכת סוטה מש"ס בבלי, והפעם התשובה היתה חיובית.

"יעיין נא מר בדף ל"ד עמוד א', ויראה בעיניו שהביאו שם התוספות בד"ה 'טורטני', בשם הירושלמי, שדעת רבי עקיבא היא, שהיו עשרים וארבעה מרגלים..."

איזו ענווה! איזו גדלות של מנהיג אמיתי!

שמע ה'בית אפרים' את הדברים, ונזכר שאכן כך כותב התוספות. נו,

המעשה שסיפר הגר"י זילברשטיין מוסב על הגאון רבי שלמה קלוגר, והוא העיד שאת הפרטים על כך שמע ממרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, 'שלמרות שלא נהג לספר סיפורים, בכל זאת מדי פעם היה מעשיר אותי במעשים ובהנהגות של גדולי ישראל מדורות-עברו'.

את הסיפור דלהלן שמעתי ממנו, במהלך דיון שדנתי לפניו אודות פסקו של רבי שלמה קלוגר, שאמר שדברי חז"ל שאמרו (סנהדרין, י"ט ב') 'כל המלמד בן-חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו', זה לא 'כאילו', אלא ממש ילדו, ויצא בכך ידי קיום מצוות פריה ורביה!

ואז סיפר לי מו"ח את המעשה הבא, שהתרחש לאחר שרבי שלמה קלוגר התפטר מרבנותו בעיירה זאליפוט. יש להניח, שכאשר גאון עולם שכזה, ששמו יצא מסוף העולם ועד סופו, מחליט לנטוש את קהילתו, היו לו מן הסתם כמה וכמה סיבות אמיתיות לכך, ויש רק לרחם על היהודים שנימנו על חברי הקהילה ההיא, שהגיעו למצב כזה. אולם, אחרי הרחמים המרובים, הבה נבחן מקרוב מה עשה המהרש"ק לאחר מכן. רבי שלמה קלוגר פונה לחפש מקום אחר, בו יוכל להרביץ תורה. בתוך כך, הוא מגיע אל העיר ברוד, שם מכהן כאב"ד הגאון בעל ה'בית אפרים', רבי אפרים זלמן מרגליות.

משרה פנויה

כיוון שבעיר זו לא היה באפשרותו להרביץ תורה באמצעות הרבנות, מחליט רבי שלמה קלוגר לחפש משרה אחרת, העיקר שיהא בכוחו להמשיך ולהפיץ את תורת השם, כלבבו.

והנה, לאחר בירור שעשה אצל אנשי העיר, מצא שבחידר המקומי יש משרה פנויה של... מלמד-דרדקי, והחליט לקחת אותה על שכמו. יָשָׁב גאון כביר שכמותו, וירביץ תורה לילדי ישראל. העיקר שלא תשתכח תורה.

בכך עוד לא תם הסיפור: בעיר ברוד, המשיך מרן הגר"ש אלישיב לספר, היתה תקנה שכל יהודי שביקש להתקבל למשרת המלמדות, היה צריך לשאת לפניו כן דרשה לפני הציבור בבית המדרש המקומי. והיה, אם מצאה הדרשה חן בעיני הקהל, זכה האיש במשרה, ואם לא - נאלץ היה לפנות את המקום לרעו הטוב ממנו.

בני הקהילה דרשו אפוא גם מהגר"ש קלוגר, לשאת את דברותיו לפני העם. הגאון הסכים, אך דרש שגם ה'בית אפרים' יהיה נוכח בעת

הכנסת, ומפילל בפרקי תהילים. עקבתי, והבחנתי בו גם בפעמים נוספות, והיה זה בעיקר לפני כל תחילת יציקת בטון גדולה, חדשה ונוספת. "שאלתי את הרב: 'מה זה?', והוא השיב: 'הדמעות הללו, צריכות להיכנס לתוך היציקה של בית המדרש'. ואז גם הבנתי, כי הוא בכה, שהרי אמר לי 'הדמעות הללו'..."

אנחנו בונים על-תנאי

ושוב העיד תלמיד חכם (הגרא"ז גרוסברד): "בעיצומה של בניית בית המדרש, הלכתי עם הרב פלמן ברחוב מלצר, חלפנו בסמוך לקירות ההולכים ונבנים, ודיברנו בהלכות עירובין. לפתע הוא ביקש ממני 'אולי נתקרב ונאמר כמה פרקי תהילים בצוותא', והקדים ואמר: "הבנין כעת הוא ללא קדושה, אנחנו בונים אותו על תנאי, ועוד יהיה כאן לכאורה בנין גדול, הוא יהיה ממש בית כנסת. אבל בכל מקרה, כדי שתהיה הצלחה עכשיו, וגם אחר כך, יש להתפלל. אם כן, הבה נתפלל יחד!".

"ואכן, נכנסנו לאתר הבניה, הרב אמר בהתרגשות רבה פרקי תהילים, וכבקשתו, גם אני אמרתי כמה פרקים. 'זה לטובת בית הכנסת' - התנצל, והסביר מדוע הטריח אותי..."

הוא למד כן ממעמד הנחת אבן הפינה לשיבת פוניבז'. וכה סיפר רבי בן-ציון כמה פעמים: "הנחת אבן הפינה נערכה בתקופת השואה, ובקושי מנין אנשים השתתפו במעמד. כבר אז הגיעו השמועות על מה שקורה באירופה. אנשים היו מדוכדכים ומיואשים, ואף אחד לא רצה לבוא להשתתף בהנחת אבן הפינה.

"האמת היא, שאנשים חששו שדעתו של הרב מפוניבז' השתבשה, בעקבות הטרגדיה האישית של אובדן בני משפחתו וקהילתו בשואה. הם היו בטוחים שאין כאן 'הנחת אבן פינה' לרעיון בר-קיימא, וטענו שהרב מפוניבז' 'מדומיין'..."

"התפללו מעריב, אמרו תהילים, וה'חזון איש' בכה. וכך נבנתה ישיבת פוניבז' - העיד מרן רבי חיים קנייבסקי, שהתלווה ל'חזון איש'.

גועה בבכי

סיפר רבי בן-ציון: "כאשר המשתתפים המועטים ראו את ה'חזון איש' גועה בבכי של ממש, והרב מפוניבז' בוכה גם כן מאד, בכו יחד איתם. גם אני כילד נסחפתי לבכי. הכל בכו. זה לא היה נראה 'הנחת אבן פינה', אלא הלוויה טראגית".

הגר"צ הוסיף וסיפר, שהרב מפוניבז' אמר לו כמה פעמים: "בן-ציון, דע לך שהישיבה שלנו עומדת לא על יסודות של מלט ובטון, אלא על הדמעות שבכינו בהנחת אבן הפינה!".

לאחר הנחת אבן הפינה אמר ה'חזון איש': "אנשים חושבים שדמים (כסף) מעמידים ישיבה, אבל צריך לדעת שישביה בונים בדמים (דם) - מסירות נפש) ודמעות (של תפילה)".

הדמעות של הרב פלמן ביססו, יצקו, בנו ושכללו, את בית המדרש 'נחלת משה', שקם והיה לאבן פינה ולמקור משיכה ללומדי תורה ותפילה.

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

עכשיו נעצור רגע ונתבונן: מה היה עושה 'מנהיג' שאינו מנהיג, הנגוע בנגיעות מראשו ועד רגליו, שהיה רואה גאון שכזה המגיע לעירו, ומצליח להפליא בדרשתו את כל יושבי העיר, ועוד מזכיר לו דבר שהוא-עצמו לא זכר?...?

הרי אדם שלא ניחן במידות טובות, ומגמתו איננה להנחיל את הטוב לקהל עדתו, היה עושה כל טצדקי שבעולם, על מנת להיפטר במהירות האפשרית מאדם שכזה, שעלול לרשת ממנו את הרבנות.

ומה עשה ה'בית אפרים', בישרותו הגדולה, לאחר שמהר"ש קלוגר הראה לו את התוספות? - המרא דאתרא בעיר ברוד, כך סיפר מרן הגר"ש אלישיב, אמר למהר"ש שמעתה בוודאי לא יתמנה למלמד תינוקות, אלא למגיד מישרים של העיר!

מגיד-המישרים של ברוד היה בדרגה זהה להמרא דאתרא של העיר, וכמו בכל ישיבה שבה מכהנים ראש ישיבה ומשיגה, היו בעיר ברוד רב ומגיד-מישרים, כשאחד היה ממונה על החלק ההלכתי, והשני על הפן המוסרי של אנשי העיר.

והמרא דאתרא של העיר ברוד, ממנה את רבי שלמה קלוגר שיעמוד לצדו! כוונתו היתה שלאחר 120 שנותיו, יתמנה המהר"ש"ק להמרא דאתרא, וכך אכן היה. היש בדמיונו ציור תיאורי לענווה יותר גדולה מזו?!

המשימה העיקרית: להרביץ תורה!

מלבד הלקח המאלף שיש לנו ללמוד מענוותו המרובה של רבי אפרים זלמן מרגליות, שהעניק למהר"ש את המינוי המכובד, נסיק מכאן עוד שני דברים:

נתאר לעצמנו רב ואב"ד באחת הערים בארץ ישראל, הנוטש את משרתו, והולך לחפש לו מקום אחר שבו יוכל להרביץ תורה; האם מצטיירת בדמיונו, גם זה הרחוק ביותר, מציאות כזו שאותו רב ילך להתמנות כ...מלמד בחיידר?! הרי הדברים יישמעו כחוכא והיטלולא! ורבי שלמה קלוגר, ידע שמשמיתו העיקרית בחיים היא להרביץ תורה, ואם נאלץ להתפטר ממשרתו בעיירה זאליפוט, הוא הולך להיות מלמד דרדקי, ולא אכפת לו משום דבר אחר, רק להרביץ תורה.

ועוד יש לנו ללמוד ממעשה מופלא זה, עד כמה גדולה היתה ענוותנותו של רבי שלמה קלוגר, בכך שהיה מוכן לשאת דרשה בפני כל הקהל, למרות שהעילה לדרשה היתה כדי להביא לאישור מינויו כמלמד. כמה 'מנהיגים' היו מסוגלים לעשות זאת?... הרי לנו דמותו של מנהיג! והרי לנו כוחם של מנהיגי ישראל, שרק בזכותם מתקיים העם היהודי.

המעשה הבא, מופיע בספר 'ללא שם', המתאר את תולדות-חיינו של הגאון רבי בן-ציון פלמן זצ"ל:

רבי בן-ציון היה מהיחידים שהשתתפו בהנחת אבן הפינה לבנין ישיבת פוניבז'. כילד היה שם, והוא תאר: "ויהי הבכי הולך וגדל, כולם געו בבכי. המעמד היה נראה כמו הלוויה, לא כמעמד 'הנחת אבן פינה', כך סיפר. "כאשר בנו את בית המדרש של קהילת 'נחלת משה', ראיתי לפתע" - סיפר יהודי - "כי בצדי הפיגומים, מסתתר ועומד לו רבי בן-ציון, רב בית

אמרתי לו: "ימחל לי רבינו, הרב יעשה לי טובה ולא יבקש שאצא לחו"ל. חושש אני שאם אתחיל עם נסיעות לגבירים לא אוכל להפסיק, כי 'מצוה גוררת מצוה', זה נותן חצי מיליון וזה נותן מיליון, ואז יאמרו לי: סע גם לארגנטינה, לשווייץ, למרוקו, להונג קונג... זו לא רק נסיעה אחת וזהו. לכן אני מבקש שהרב יפטור אותי בבקשה!"

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, על תפקידו של כל אחד

"אשר מלאתי רוח חכמה" (שמות כ"ה, ג)

כל אדם מישראל נמצא במקום אשר יעד לו הקב"ה, ושם עליו לעבוד את ה' ולמלא את תפקידו כראוי. לכל יהודי יש את המיוחדות שלו. הוא איננו עוד מספר שסופרים, "מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא", אלא יש לו שם מיוחד ותכונות מיוחדות: לוי קיבל את עבודת בית המקדש, שנאמר: "ולוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך" (דברים לג, ח); יהודה קיבל מלכות, שנאמר: "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו" (בראשית מט, י); משמעון - סופרים ומלמדי תינוקות (רש"י בראשית מט, ז); "זבולון לחוף ימים ישכון" (שם מט, יג); "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים" (דברי הימים א יב, לג).

אין כזה דבר "יהודי רגיל"! בכל יהודי יש מיוחדות שאפילו לגאון הגאונים אין. הקב"ה נתן לו את הכלים והכישרונות הללו, כדי שיוכל לבצע בשלמות את התפקיד שנשלח לעשותו בזה העולם.

שמח בחלקך כי לך נוצרת!

בזמנו של הסבא קדישא, הכהן הגדול מאחיו ה'חפץ חיים' זצ"ל, היה רופא ירא שמים שהתמסר לחולים בלב ונפש, והציל נפשות רבות. הוא היה אהוב על ה'חפץ חיים'. אותו רופא היה בר אוריין וקבע לימודו בכל יום במשך שלוש שעות. יום אחד הציעו לו לבקר בישיבות ליטא, לראות כיצד הבחורים שם יושבים ולומדים חמש עשרה-שש עשרה שעות בכל יום, תשע שעות ברצף ללא תזוזה מהספר, וצומחים משם גאוני עולם, בקיאים בכל מקצועות התורה. נסע הרופא לליטא, ואכן התפעל לראות את תלמידי הישיבות הקדושות, עוסקים בתורה יומם ולילה בגאונות עצומה. חלשה דעתו ואמר בלבו: "חשבתי שאני תלמיד חכם, אך מה אני שווה ביחס אליהם? להם יש ידע תורני מקיף, למדנות, עמקות, סברות, שקידה וחשק התורה, והיכן אני?..."

התעורר בו רצון גדול לזכות להגיע לכל המעלות הללו, והוא החליט לעזוב את תפקידו כרופא שמרפא אנשים ומציל נפשות, ולשקוד על התורה בלבד, עד אשר יגיע לרום מעלתה של התורה הקדושה. ניגש הרופא בפנים נפולות אל ה'חפץ חיים', הביע את צערו על

מצבו והציג בפניו את תוכניתו.

אמר לו ה'חפץ חיים': "בני, הזהר מעצת היצר! שמח בחלקך כי לך נוצרת! ה' יתברך שם אותך במקום הזה, בתפקיד הרופא, והוא רוצה שתמשיך בזה, לקיים מאמר חז"ל: 'כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו קיים עולם מלא' (סנהדרין לו ע"א).

"אל תתאכזב, חלילה, ממצבך! דע לך שמה שאתה מצליח להשיג בשלוש שעות של לימוד, אנשים אחרים אינם משיגים גם בעשר שעות לימוד, כיון שיש לך זכות של הצלת נפשות!

"הקב"ה שם אותך במקום הנכון, אל תסטה ממנו, אלא שמח בתפקיד שנתן לך הבורא יתברך, כיון שלכל יהודי יש ייחודיות ותפקיד שרק הוא יכול לעשותו!"

לכל חייל חלקו שלו

ה'חפץ חיים' ידע לומר לכל אחד מהו תפקידו, ועודד את המסתפקים בעניין למלא את תפקידם כראוי.

אחד מעשירי ראדין ראה ברכה גדולה בעסקיו. היה קונה נכסים ומוכרם ברווח גדול, וברבות הימים הפך להיות התומך הראשי של ישיבת 'ראדין'.

יום אחד נכנס ה'חפץ חיים' לבית המדרש וראהו יושב ולומד. ניגש אליו הרב ושאלו לפשר הדבר.

ואז יאמרו לי: סע גם לארגנטינה, לשווייץ, למרוקו, להונג קונג... זו לא רק נסיעה אחת וזהו. לכן אני מבקש שהרב יפטור אותי בבקשה!".

"טוב", אמר לי הרב, "אז אני אסע במקומך!", וכך היה. ולא מובן, הרי כל שניה של מרן זצ"ל היתה מחושבת לתורה, וכעת הוא מוכן לטוס לחו"ל, להיטלטל בדרכים ולהפסיד את שיעוריו הקבועים, להקריב הכל, בשביל מה?

אלא, מרן זצוק"ל הבין שהעיסוק בנושא התשובה הוא דבר עליון ביותר, ונחשב להצלת עם ישראל. הוא רצה לעודדני ולתת למעשי את מלוא החשיבות והעוצמה, לכן כביכול אמר לי: "תראה, אני מוכן אפילו לבטל מזמני ולצאת עבורך לחו"ל, ולמה? כדי שתדע להעריך במה שאתה עוסק!".

רבנו לימד אותנו שכל טרחה הכלולה במילוי תפקידנו, או שעל ידה אנו עוזרים לשני למלא את תפקידו - אינה נחשבת ביטול תורה. לפעמים אדם פוגש יהודי רחוק מעולם התורה, וכדי לקרבו אל הבורא, הוא נדרש לשבת ולשוחח עמו ברמה שלו, לספר לו פה סיפור ושם בדיחה כדי לרכוש את לבו, וכך למשכו לאט לאט אל התורה. ואז עלולה לעלות בו המחשבה: 'לשם מה אני צריך לשבת עם אדם זה? הרי מי שיכול ללמוד בעמקות ולומד שלא בעמקות הראויה, נחשב לו הדבר כביטול תורה וידונו אותו בשמים על כך!...' אבל רבותינו לימדונו שאין זה ביטול תורה, כי זהו התפקיד שיעד לנו הבורא ועלינו לעשותו בשלמות.

הכר את מקומך

לכן, בין אם אתה רופא, איש עסקים גדול שהתורה מתקיימת על ידך, דרשן הזוכה לקרב לב בנים לאביהם שבשמים, או מסייע ללומדי תורה בכל דרך שהיא - תמשיך לעסוק במה שהקב"ה בחר אותך לעסוק, ואל תחפש לעצמך תפקידים אחרים. הקב"ה רוצה אותך כאן, כי במה שאתה עושה - הנך הטוב מכלם!

אם תשאל: 'ותורה מה תהא עליה?' - תעשה כפי שנהג הרופא של ה'חפץ חיים', שבכל יום למד מספר שעות, ובהן השתדל להעמיק בלימודו, והקב"ה החשיב לו כאלו למד שעות רבות! ובלבד שלא ישכח שהוא חלק מהתורה, ולא יסטה מן הדרך.

(מתוך הספר 'משכנני' פרשת במדבר)

"איני יכול כבוד הרב להמשיך לעסוק במסחר!", ענה העשיר, "חשקה נפשי בתורה!".

"דע לך!", אמר ה'חפץ חיים', "כי זוהי עצת היצר! אם הקב"ה שם את חלקך במסחר, וגורם לך להצליח מאד ולתמוך בתורה ביד נדיבה, הרי שזהו תפקידך, ואל לך לחפש להחליפו!".

"משל למה הדבר דומה", המשיך ה'חפץ חיים' ואמר, "לחייל הנמצא בחיל-תותחנים ומצליח בתפקידו, קולע למטרה בכל יריה, ולפתע ביום בהיר מחליט על דעת עצמו לעבר לחיל-האוויר, כיון שזהו תפקיד גדול וחשוב יותר, וכי שייך שיעשה זאת? לא! הוא לא שייך לחיל הזה! בחיל שלו הוא מצטיין ביותר, ובלעדי אף המטוסים אינם יכולים לפעול את פעולתם. עליו להמשיך בתפקידו, ובשום אופן לא לעבור לתפקיד אחר!".

"אף אתה", סיים ה'חפץ חיים', "תפקידך לעסוק במסחר ולתמוך בעולם התורה ולא לסטות לכיוונים אחרים!".

כל אדם צריך להכיר את המקום שההשגחה העליונה העמידה אותו שם, ולדעת ששם מקומו. זה תפקידו, ובכך הוא משלים את ייעודו בעולם!

כאמור, אין מדובר רק בחיילים זוטרים, אלא גם רופא גדול וירא שמים שקובע עיתים לתורה, אסור לו בשום פנים ואופן לעזוב את תפקידו!

מרן ראש הישיבה, אביהן של ישראל, הגאון הרב שך זצ"ל, היה מורה אפילו לעשירים הגדולים ביותר, שהם חייבים להמשיך בתפקידם, כיון שהקב"ה שם אותם כבר במקום שמצליחים בו, ואין להם רשות לשנות!

מילוי התפקיד אינו נחשב ביטול תורה

עד כדי כך מגיעים הדברים, שמרן גאון עוזנו, אביר הרועים רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שכל שניה שלו היתה מנוצלת ללימוד התורה הקדושה, שאל אותי יום אחד: "רבי ראובן, מדוע אינך יוצא לחו"ל לצורך החזקת הישיבה?".

אמרתי לו: "ימחל לי רבנו, הרב יעשה לי טובה ולא יבקש שאצא לחו"ל. חושש אני שאם אתחיל עם נסיעות לגבירים לא אוכל להפסיק, כי 'מצוה גוררת מצוה', זה נותן חצי מיליון וזה נותן מיליון,

ישמחו השמים ותגל הארץ

עשרות אלפי יהודים מכל העולם מקבלים עליהם את התורה מאהבה

הצטרפו עוד היום ללימוד הדף היומי בהלכה

02-5609000

הנה ימים באים... ומלאה הארץ דעה את השם

השנה ה'ועידה הסינים העולמי

שמעתי מהמשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, מעשה נפלא אודות מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, אותו שמע מאדם שהיה נוכח במחיצתו באותה שעה: בעת זקנותו של ה'חפץ חיים' הוא היה רכון פעם על גמרתו בהיכל בית המדרש, והיה ניכר על פניו כי הוא טרוד בדבר תורה. לפתע שמעוהו ממלמל לעצמו...

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

ואילך זה כבר אינו עניינם, אם הקדוש ברוך הוא יצמצם שכינתו שם אם לאו. הם צריכים לעשות את שלהם, והוא כבר ישלים את חלקו כשישרה שכינתו בתוכם.

שמעתי מהמשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, מעשה נפלא אודות מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, אותו שמע מאדם שהיה נוכח במחיצתו באותה שעה:

בעת זקנותו של ה'חפץ חיים', הוא היה רכון פעם על גמרתו בהיכל בית המדרש, והיה ניכר על פניו כי הוא טרוד בדבר תורה. לפתע שמעוהו ממלמל לעצמו: "רשע! גם את זה אתה רוצה למנוע ממני?... וקם בזריזות לכיוון הארון, לקח ספר מסוים שנצרך ללימודו ושב למקומו.

ה'חפץ חיים' ידע מהי הדרך להילחם עם היצר, הוא הבין שאם יתפתה להקשיב לעצותיו, יתערבו כאן שיקולים והרגשים שונים של עצלות וחולשה. לכן נהג בהתאם. ראשית התנער מהעצלות שביקש היצר להכשילו בה, ובשארית כוחותיו התרומם ממקומו ליטול את הספר מהארון.

רבי דן הוסיף על כך הרגש נפלא, שמכאן נוכל ללמוד עד כמה מנסה היצר להכשיל את האדם בכל דרך ובכל אופן העומד לרשותו. הרי ה'חפץ חיים' היה מרא דכולא תלמודא, אשר גם אם לבסוף לא היה

אחד מתכסיסיו הקבועים של היצר הרע, הוא לנטוע בלב האדם הרגשת חסר אונים ללימוד תורה או לקיום מצוה מסוימת. הוא מדמה זאת לאדם כהר גבוה הקשה לטיפוס, או כענין שדורש ממנו כוחות רבים. בכך למעשה הוא מרפה את ידיו ומכשילו.

כאשר עומדת לפני האדם תאוה מסוימת, או רצון לעבר עבירה, יש לו ליצר הרע מומחיות רבה לצייר בעיני רוחו את העברה בצבעים ססגוניים שונים, בצורה מלהיבה השובה את דעתו ולבו, ונוסף בו תחושה כאילו אין לו כוחות להתנגד מלחטוא, וכך מונע ממנו להילחם בו.

אולם כשהאדם מודע לכך, כי במצבים כאלו לא מתבקש ממנו לעשות דבר מעבר לכוחותיו, וכל ההשתדלות שלו מסתכמת רק בעשיית הצעד הראשון, פסיעה אחת ולא מעבר לכך, כבר מראש הוא לא יסתכל על הענין כדבר בלתי ניתן לביצוע...

בזה מוצאים אנו דברים נוראים ויסודיים בדברי המדרש (תנחומא כי תשא פרשה י), בעניין בניית המשכן:

כאשר ציווה הקדוש ברוך הוא את משה רבינו לומר לבני ישראל "ועשו לי מקדש", נבהל משה ונרתע לאחוריו, וטען לפני הקדוש ברוך הוא: כיצד יכולים הם בני ישראל, בני אדם הקרוצים מחומר, להקים משכן לשכינה? "ריבונו של עולם", אמר משה, "הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך?!...!"

אך הקדוש ברוך הוא דחה מכל וכל את טענתו, ואמר לו: "משה! לא כשם שאתה סבור. אלא עשרים קרש בצפון, עשרים בדרום, שמונה במערב ושמונה במזרח, ואצמצם שכינה שלי ואשכון ביניהם, וכתוב 'ונועדתי לך שם ודברתי'."

מה הפשט בדברי המדרש הללו?

כתוב כאן יסוד במלחמת היצר שאמרנו: הנה ברגע הראשון משה רבינו נבהל לשמע הציווה, הוא נרתע לאחוריו. כי באמת הדבר מפליא, כיצד יתכן שבני אדם יהיו מסוגלים לייצר בידיהם מעון לשכינה? - 'הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך?' אבל הקדוש ברוך הוא אינו מקבל פליאה זו, ומשיב למשה נכוחה: 'לא כשם שאתה סבור!' אני כן מצפה מכלל ישראל שיעשו את מה שביכולתם לעשות, לא מעבר לכך. הרי 'עשרים קרש בצפון, עשרים בדרום, שמונה במערב ובמזרח' - הם מסוגלים לעשות, את זה אני מצפה שיעשו. מכאן

מתגבר לקום לקחת את הספר מהארון, מן הסתם היה מסתדר גם בלי זה על סמך זכרוננו האישי, אלא שהיתה חסרה לו מעט בהירות, בכך שלא היה רואה את הדברים בכתובים.

אך גם את זאת, את מעט הבהירות שהיתה נוספת לו, אם היה רואה את הדברים מאירים מתוך הכתב, ביקש היצר הרע למנוע ממנו. גם על דבר כה קטן ושולי, מנסה היצר הרע להילחם עם האדם בכל כוחותיו. משום שכל פעולת כישלון שמצליח היצר להכשיל בה את האדם, אפילו הפחותה והקטנה ביותר, עבורו זהו רווח עצום!

במשפחתנו מסופר על הסבא, מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים, כי בהגיעו לגבורות, וכבר נמנה אז בין גדולי ומאורי הדור ומקברניטי היהדות החרדית בארץ הקדש, נאנח לרגע קט ואמר: "אוי! כבר עברו שמונים שנה ועדין אינני יודע ללמוד!..."

אולם כעבור רגע כמימרא התעשת, לבש כוחות מחודשים ואמר: "נו, הרי אפשר להתחיל ללמוד מהרגע!..."

גם בגיל שמונים אין מתייאשים, אם עדין אין יודעים ללמוד, אז מתחילים כעת, בזה הרגע. בתקיפות, בלי פשרות ובלי הנחות!

אחד מתלמידי החכמים סיפר סיפור דומה, כי ראה פעם את המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לעת זקנותו, עולה את המדרגות להיכל הישיבה, לפתע נעצר ומפיו נפלטה האימרה: "איך האב נישט קיין כח" ["אין לי כח"].

אולם לאחר רגעים ספורים לבש רוח גבורה, וסנט בעצמו בנימת תוכחה נוקבת: "אתה לא יכול? אתה לא רוצה!..."

הניע את גופו בתנופה, בהתאמצות וזריזות, הלך צעד אחר צעד להגיע אל מקומו בהיכל הישיבה.

על ידי סיפור נפלא זה, דבריו של מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל מוארים ומוסברים היטב. כה היו דבריו הנוקבים:

"גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות. כל מי שהכיר את המשגיח, ראה שאף שהיה אדם כל כך חלש, עם כל זאת - באיזו גבורה נלחם את מלחמת היצר, אדם בן שבעים ושמונים שנה שלא ילך לנוח ביום, אף פעם, אפילו לא בשבת. איני יודע אם היה פעם דבר כזה! אדם חלש שהגבורה שלו כה איתנה, עמו ספר מלחמות. הוא לוחם במלחמת היצר וחיליו ביד חזקה".

בספר 'משלי' (כד, ה-ז) מייעץ שלמה המלך, החכם מכל אדם, כיצד יתמודד האדם עם רפיון הידיים שמרפה אותו היצר חדשים לבקרים. כאשר הוא נוסך תחושה ערמומית בלב האדם כאילו האפשרות לגדול בתורה ולקיים את המצוות כתקן היא ממנו והלאה, בכל מיני טענות שונות.

הוא אומר כך:

"ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים: גבר חכם בעוז ואיש דעת מאמץ כח: כי בתחבולות תעשה לך מלחמה ותשועה ברוב יועץ: ראמות לאויל חכמות בשער לא יפתח פיהו".

כפי המבואר במפרשים, פירושם של הדברים כך הוא: אם יש בו באדם דעת, הוא ישקיע למלאות את חדריו ביתו בהון יקר ונעים, כלומר ימלא את כרסו בתורה ובחכמה. כיצד יעשה זאת? על ידי שיגביר עוז. גם אם נדמה לו שאינו יכול ומסוגל לכך, יאמץ כח - כלומר, שישלך את עצמו וינסה את יכולותיו וכוחותיו, שכן מלחמה עם האויב נעשית בדרך תחבולות. גם אם מתקשה הוא להגיע לתשועה המיוחלת, עליו ליטול עצה כיצד להגיע אליה, כי בנטילת העצה לבד הוא כבר מראה את אות הרצון, וחלק ניכר מהדרך להצלחה בידו.

זה מזכיר לי מקרה נורא שסיפר הגאון רבי צבי יהודה מלצר זצ"ל, בנו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, בעל 'אבן האזל', אותו שמע מפי מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל:

פעם הגיע לראדין יהודי עם הארץ, וביקש להשתתף בשיעורי התורה שנתנו בעיירה, מכיון שעדין לא עמדו על קנקנו, הלכו והושיבוהו בשיעור של גדולי הלמדנים. אך הלה שלא הבין מאומה, בהה באוויר והיה נראה כמנותק מהם לגמרי.

למחרת הושיבוהו בין יתר בעלי-הבתים של העיירה, שידיעותיהם והבנתם בלמוד מינימאליות ביותר, אך גם שם לא מצא הלה את ידיו ורגליו. בלית ברירה הוליקוהו למחרת לשבת בין חבורת ה'תהילים' זוגער'ס' - כך כונו אומרי ה'תהילים' של העיירה, אך מחוסר שליטה בקריאה, גם שם לא הצליח לבטא את המלים כראוי, ומתוך שיעמום נורא וחסר טעם נשכב על הספסל ונרדם...

ה'חפץ חיים' כדרכו ללמוד מכל דבר לענייני עבודת השם, למד גם ממנו מוסר השכל נוקב ויורד עד השיתין:

"כאן בעולם הזה", אמר ה'חפץ חיים', "כאשר האדם אינו מוצא לעצמו מקום ראוי בין תלמידי-חכמים, או שאינו יודע באיזו קבוצה להשתלב, הוא פשוט מטמין את ראשו בשינה, וכך נעלמת ממנו הבושה והכלימה. אך מה יעשה האדם שם ל-מ-ע-ל-ה, בעולם האמת, כאשר לא ימצא לעצמו מקום ראוי לשהות בו? הלא בושה וכלימה תכסה פניו! שם לא יהיה לו להיכן לברוח, לא תהיה אפשרות לטמון את ראשו בשנה. כמה עגמת נפש יהיה עליו לסבול, בשל הבורות והסכלות שלו".

אולם, דרכו של החכם הפוכה היא בתכלית מהכסיל. גם הוא רואה למול עיניו את ארון הספרים הגדול, גם הוא מכיר ויודע בכך שהתורה רחבה היא מני ים, ונדרשת עבודה רבה ומאמץ גדול לזכות בה. הן אמרו חז"ל (חגיגה טו, א) על הפסוק "לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז" - "אלו הם דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז".

אלא שהוא משכיל להבין, כי גם אם הטענות מוצדקות ככל שיהיו, מלשבת בחיבוק ידיים לא מתקדמים בפועל לשום מקום. אחד שלא התחיל להתקדם אל עבר המטרה, לעולם לא יגיע!

בהבנה זו הוא הודף את טענותיו של היצר הרע מדי יום ויום. הוא אינו עושה חשבונות אם הדרך לפניו עוד ארוכה או קצרה, או אם כעת כוחותיו עומדים לו ללמוד אם לא. הוא מכיר שבנקודה זו טמונה החולשה, בדיוק בזה מנסה היצר להרפותו.

"פעם אמר לי מרן שר התורה שליט"א שהמבחנים שהיה סבא שלי עורך לילדים, תרמו לו רבות לחשק וההשקעה בלימוד, וכדברים הללו בסגנון מעט שונה שמעתי גם ממרן הגאון הגדול רבי חיים גריינימן זצ"ל

הגאון רבי שמואל קוריץ שליט"א, רב קהילת החסידים בקריית ספר, ומחבר ספרי 'אוצרות השבת' ו'אוצרות הטהרה', בשיחה מיוחדת על התרומה העצומה של 'דרשו' להרבצת התורה בדורנו

אליעזר (לייזר) רוט

בימים אלו, שבהם חוגגים רבבות אלפי ישראל את שמחת הסיום של המחזור השני של 'הדף היומי בהלכה', בעת שבה מתכוננים רבבות נוספים להצטרף אל הלימוד עם תחילתו של המחזור השלישי בסייעתא דשמיא, פנינו אל הגאון רבי שמואל קוריץ שליט"א, רב קהילת החסידים בקריית ספר-מוזיעין עילית, מחבר ספרי 'אוצרות השבת' ו'אוצרות הטהרה', ומי שהיה אחד השותפים הרבים לחיבור המופלא מבית 'דרשו', ה'ביאורים ומוספים' שמשולבים עם המשנה ברורה במהדורת 'דרשו', ושמקרבים את הלימוד לאופן של 'הלכה למעשה'.

בעת שהתחבר ה'ביאורים ומוספים', פנתה הנהלת 'דרשו' לשורה ארוכה של פוסקי הלכה ידועים ומפורסמים, הנחשבים לבעלי מומחיות מיוחדת כל אחד במקצוע אחר ממקצועות התורה, והם היו אלו שכתבו וערכו את החיבור, כל אחד במקומו שלו.

הגאון רבי שמואל קוריץ כמחברו הספר הנפלא על הלכות שבת 'אוצרות השבת', נבחר כאחד מעורכי ה'ביאורים ומוספים' על חלק ג' של המשנה ברורה.

לרגל הסיום וההתחלה של המחזור החדש, פנינו אל הרב כדי לשמוע מפיו אמרים וסיפורים בנושא זה של לימוד ההלכה.

את דבריו פתח הרב קוריץ בעניין הנלמד בפרשות אלו, אודות מלאכת המשכן. "ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי... וימלא אותו ברוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת... ולחשוב מחשבות... ולהורות נתן בלבו".

"מרן הגר"ש ואזנר שאל על הפסוק הזה, מה באה התורה ללמד אותנו בכך שאמרה לנו 'ולהורות נתן בלבו', הרי הקב"ה מילא אותו בחכמה ובתבונה ובדעת, ומילא אותו ברוח אלוקים וכו' וכו'. לכאורה זה ברור שהוא יכול גם להורות, עם כזאת חכמה מופלאה שיש בו, חכמה שלא היה כמותה מעולם.

"אלא, אומר מרן ה'שבט הלוי' שמהפסוקים האלו אנחנו יכולים ללמוד עניין יסודי מאוד: צריך חכמת הלב מיוחדת לעניין הזה של הוראת הלכה. יכול אדם להיות חכם מחוכם, בעל תבונה ודעת ברמה הכי גבוהה שאפשר, חכמה שהוא קיבל ישירות מהקב"ה, אבל אין לנו את התכונה הסגולית המיוחדת של 'להורות', כדי להורות צריך לקבל בנתינה מיוחדת, 'להורות נתן בלבו', וכדי לזכות לכך צריך להרבות בתפילה ותחנונים ולבקש רחמים ממי שהחכמה שלו, שיחנן אותנו גם בסוג הזה של חכמה, חכמת ההוראה.

"כלפי מה הדברים אמורים?", ממשיך הגר"ש את דבריו, "כלפי החיבור הנפלא הזה, המשנה ברורה של 'דרשו'. ראינו ספרי הלכה רבים, אבל יש ספרים שזכו לחכמה המיוחדת הזאת של הוראה, ויש להם הצלחה מיוחדת. למשנה ברורה במהדורת 'דרשו' יש את הסייעתא דשמיא המופלאה הזאת, רואים בכל מקום ובכל אתר שהספר הזה פשוט נמצא בשימוש תדיר על ידי לומדי ההלכה, באופן יוצא דופן לעומת שאר הספרים שנתחברו בדורות האחרונים. "לא זו בלבד, אלא שהמשנה ברורה במהדורת 'דרשו' גם מאציל על הלומדים בו מהרוח המיוחדת הזאת של 'להורות נתן בלבו'. כמה בחורים ואברכים היו לומדים פעם משנה ברורה ומרגישים שהם לומדים מעין 'הלכתא למשיחא', לא הצליחו להבין איך מתרגמים את זה הלכה למעשה, היו לומדים סימן שלם וחוזרים עליו, אבל כשבאה הלכה לידם, הם לא ידעו איך לנהוג, כי הלימוד היה תיאורטי בלבד, ולא באופן מעשיה.

"על ידי הלימוד עם ה'ביאורים ומוספים', אפשר לראות שרבים לומדים ויוצאים עם הלכה מחודדת בידם, זה ברור להם מה מותר ומה אסור וכשבאה הלכה לידם הם יודעים איך לנהוג בלי להתקשר לרב ולשאול אותו שאלות פשוטות שהתשובה להן כתובה במפורש במשנה ברורה".

גם בזמני לחץ

"אני רוצה לספר לכם סיפור", אומר הגר"ש קוריץ שליט"א במהלך

השיחה עם 'לקראת שבת'. "לפני כמה שנים, שוחחתי עם יהודי על המבחנים של 'דרשו' והתרומה האדירה שלהם לדור שלנו. "אותו יהודי אמר לי דבר מאוד מעניין. לדבריו, הוא שם לב שביומי דפגרא, בערבי שבתות, ערבי חגים וכדו', מי יושב בבתי המדרשות ולומד? נבחני 'דרשו'. "הם לומדים גם בזמנים שאנשים רגילים מתקשים מאוד להגיע בהם לבית המדרש וללמוד. ערב פסח, ערב סוכות, זמנים מאוד לחוצים, כולם עסוקים איש בלולבו ובסוכתו, במצותיו ובקניותיו, אבל הם, נבחני 'דרשו' כן יושבים בבית המדרש, למרות כל הלחץ והטרדה. הם כן מוצאים זמן ללמוד. למה? כי יש להם מבחן, והם חייבים לעמוד בלוח הזמנים שהוא קובע להם...". "שמעתי את התאוריה המעניינת הזאת", מספר לנו הרב קוריץ שליט"א, "והחלטתי לבדוק אותה. עברה מאז תקופה לא מבוטלת, ואני מדי פעם עוקב אחרי העניין הזה, בדקתי בכמה וכמה בתי מדרש בכל מיני זמנים כאלו, שבהם אנשים רגילים מתקשים להגיע לבית המדרש וללמוד... וראה זה פלא, ה'אבחון' הזה של אותו יהודי אכן התברר כמדויק, נבחני 'דרשו' באים ללמוד בכל זמן. מדהים!!! "האמת שהרגשתי את זה גם על עצמי וגם על הילדים שלי. כשאני התחנתי, עוד לא הוקם ארגון 'דרשו', בדיוק אז הוקם 'מפעל הש"ס' על ידי כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זיע"א, ואני הצטרפתי ללימוד ולמבחנים. הרגשתי אז בחוש איך שהמבחנים החודשיים פשוט מעלים אותי חודש אחרי חודש, הם נותנים לי דחיפה ומרץ ו'מחייב' ללמוד ולחזור ולשנן. "גם את הילדים שלי עודדתי מאוד להצטרף לכל מסגרת של מבחנים. הם למדו מאות דפים וידעו אותם בידיעה ברורה. אחד מגדולי האדמו"רים אף שמע על כך, קרא להם וביקש לבחון אותם, ולאחר מכן אף כתב להם תעודות נלהבות בכתב ידו, כשנדהם לראות כמה יכול בחור צעיר לדעת. "זכורני שאחד מראשי הישיבה של בני ניסה להניא אותו מהלימוד והמבחנים בבקיאיות. הוא טען שזה יפריע לו בלימוד בעיון ואף קרא לי לישיבה כדי לדבר איתי בעניין. אני עמדתי על כך שהלימוד לא יפריע לעיון, ושהוא נעשה בזמני הפנאי בשבתות, בערבים, בבין הזמנים וכדו'. בלית ברירה הסכים ראש הישיבה לאפשר לו להמשיך ללמוד ולהיבחן בצנעה... אחרי כמה שנים הוא הודה באוזני בפה מלא: "ניצחתי. הלימוד והמבחנים על מאות דפי גמרא, לא רק שלא הפריעו לו להשקיע בעיון, אלא אף עזרו וסייעו לו להבין ולהעמיק יותר בדברי הראשונים והאחרונים". "לימים הוצע בני כחתן לכ"ק מרן אדמו"ר מקרלין סטולין שליט"א, שבחן אותו על 1,200 דפי גמרא אותם ידע בבקיאיות מופלאה. הרבי התרשם מאוד מהידיעות שלו, אבל חשש גם הוא שאולי זה בא על חשבון העיון, ובשל כך ביקש שנביא לו את המחברות שבהן רשם בני את חידושי התורה, כדי לראות אם הלימוד העיוני שלו לא נפגע, ומשראה שאכן כך פני הדברים, לקח אותו כחתן לבתו שתחי'." "ההיקפים הללו, הידיעות הללו, הם תוצאה ישירה של המבחנים, קביעת יעדים וחתירה בלתי פוסקת של כל אחד בפני עצמו להגיע אליהם.

"אמר לי אחד מגדולי הדור שדיבר עמי בעניין הזה, שהקב"ה ריחם משמים על הדור שלנו, דור יתום, ונתן לנו מתנה מיוחדת את 'דרשו' והארגונים הנוספים שמעודדים ומתגמלים אברכים ובחורים על לימוד של דפי גמרא, שו"ע ומשנה ברורה, וכך צמחו לנו מאות ואפילו אלפי תלמידי חכמים מופלגים הבקיאיים בכל הש"ס, בכל המשנה ברורה, ובסימנים העיקריים של שו"ע ב'אורח חיים ובי'ורה דעה'.

"בשנים עברו", כך אמר לי אותו גדול, "יהודי שידע ש"ס היה דבר נדיר יחסית, יחידי סגולה יכלו להיבחן על הש"ס כולו. בימינו מדובר במאות ובאלפי אברכים שלמדו במסלולים הללו של 'דרשו' וכדו', והצליחו להגיע לפסגות שעד לא מזמן היו נראות כבלתי ניתנות להשגה".

המבחנים של הגר"ח קנייבסקי

"בצעירותי שוחחתי פעם עם מורי זקני, הגאון החסיד רבי שלמה זלמן קוריץ זצ"ל על העניין הזה של מבחנים והתרומה שלהם לקידום הלומדים.

"סבא היה אחד ממייסדי החינוך החרדי בבני ברק. הוא ייסד כמה מתלמודי התורה הראשונים שפעלו בעיר, וכן את ישיבת 'היכל אברהם אלימלך - קרלין', שבה גם אני עצמי למדתי.

"סיפר לי סבא שהוא היה עושה מבחנים בעל פה לתלמידי 'תלמוד תורה מרכז' שייסד. המבחנים היו נעשים בשבת קודש, בעל פה כמובן, וסבא היה מבקש מהורי התלמידים שיבואו יחד איתם למבחן וישמעו אותם נבחנים, כי כשהילד יודע מראש שהוא יעמוד למבחן בנוכחות אביו, הוא מלכתחילה ישקיע יותר בלימוד.

"המבחנים היו נעשים בשמחה ובאוירה מאוד טובה, והתלמידים אכן הפיקו מהם תועלת עצומה. מאותו תלמוד תורה צמחו כמה מענקי הדור, בהם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א ובני דודיו הגאון הגדון רבי ניסים קרליץ זצ"ל, והגאון הגדול רבי חיים גריינמן זצ"ל, כמו גם הגאון הגדול רבי חיים מאיר הלוי ואזנר, בעל 'מחשבת הלוי' זצ"ל, ועוד גדולי תורה יודעים.

"פעם אמר לי מרן שר התורה שליט"א שהמבחנים שהיה סבא עורך לילדים, תרמו לו רבות לחשק וההשקעה בלימוד, וכדברים הללו בסגנון מעט שונה שמעתי גם ממרן הגאון הגדול רבי חיים גריינמן זצ"ל.

"גם בתקופה שבה אני למדתי בישיבה שייסד, הוא היה מקפיד שיהיה מבחן כל שבוע גם בעיון וגם בבקיאיות, ופעמים רבות היה מביא את גדולי התורה לבחון את הבחורים. לא פעם היה מביא את מרן הגרא"מ שך זצ"ל לבחון את הבחורים, הרב שך הרי היה ראש ישיבת קרלין לפני השואה, בעיר לוניצ'ץ, ומאז היתה לו פינה חמה בלב קרלין, פינה שהסבא שלי ידע להשתמש בה כדי להעלות את בחורי הישיבה שלו ולדרבן אותם ללמוד ולחזור כדי שיוכלו להיבחן אצל גדול הדור.

"ואכן, זה המסר שצריך להחדיר היום, גם לאברכים וגם לבחורים. ללמוד גמרא זה הבסיס, כל יהודי חייב ללמוד דף גמרא כל יום, אי

"תגיז, אתה לא שומע?", משיב לו הנהג כשכעס מתחיל לבצבץ בקולו, אל מול חוסר היכולת של קצין המשטרה להבין את דבריו: "על התמרור כתוב שמותר לנסוע כאן במהירות של עד 90 קמ"ש. אז נסעתי על 90 קמ"ש. מה לא ברור???"

הרהורים על שיטות חינוכיות, ועל השאלה בידי מי היכולת לתקן אותה. מאת הרב חיים שלמה גרוס, ר"מ בישיבת בעלזא ומדריך חתנים

"וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֹאֲתוֹ רוּחַ חֲכָמָה" (שמות כ"ח, ג')

נוסעי האוטובוס ישובו על מקומותיהם ברוגע ובשלווה. השעה שעת ערב מאוחרת, והם מיטלטלים בדרכים מאז שעות הבוקר המוקדמות, כחלק מסיור מודרך שנערך להם במסגרת יום עיון, מטעם מקום העבודה בו הם מועסקים. חלק מהנוסעים נמנמו קלות, אחרים היו שקועים בעיסוקיהם או בשיחה שקטה איש עם רעהו. קול חבטה אדיר הפר את השלווה, ומיד לאחריו נשמעו קולותיהן של הזוגיות המתנפצות בזו אחר זו. לדתות האוטובוס נפתחו לרווחה והנוסעים המבוהלים מיהרו לרדת ממונו, בעודם מנערים את רסיסי הזכוכית שדבקו בבגדיהם. כמה מהנוסעים נפצעו קלות, אבל בחסדי שמים לא היו פציעות משמעותיות. הנהג עצמו קצת דידה על רגלו לאחר שספג חבטה הגונה, אבל גם הוא דיווח שמצבו טוב, ושאינן סיבה לדאגה מיוחדת. אורותיו המהבהבים של האמבולנס הראשון כבר נראו באופק, קולות הסירנה שלו השתלבו בקולותיהם של עשרות רכבי הצלה ומשטרה, והאזור הפך למעין זירת מלחמה.

בקולו, אל מול חוסר היכולת של קצין המשטרה להבין את דבריו: "על התמרור כתוב שמותר לנסוע כאן במהירות של עד 90 קמ"ש. אז נסעתי על 90 קמ"ש. מה לא ברור???"

הבדיחה על חשבוננו

כל בר דעת מבין מעצמו, שהסיפור הנ"ל אינו אלא משל. אחד הכללים הראשונים שמלמדים נהג לפני הוצאת הרישיון הוא הכלל הבא: "בכל כביש נוהגים לפי תנאי הכביש, ולפי קצב התנועה של שאר כלי הרכב בכביש".

העובדה שהתמרור מגביל את המהירות ל-90 קמ"ש, אינה אומרת שהוא ממליץ לנסוע במהירות זו בכל מצב ובכל תנאי. מי שלא יפעיל שיקול דעת לגבי קצב המהירות, אחת דתו להתנגש במכוניות שלפניו.

כשאנו קוראים בפרשת השבוע על חכמת הלב, וכמאמר הפסוק "וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֹאֲתוֹ רוּחַ חֲכָמָה", זה הזמן לחשוב גם על משהו שנוגע מאוד אלינו ואל חינוך ילדינו:

אנחנו צריכים להבין, שכל מלמד ומחנך היושב בכיתה מול תלמידיו, הוא גם סוג של 'נהג אוטובוס', ולמרבה הצער, יותר ויותר מלמדים

בתוך כל המהומה, ניגש מפקד התחנה האזורית של משטרת ישראל אל הנהג שהחל להתאושש, וביקש לתחקר אותו...

"איך זה קרה?", הוא ביקש לדעת, והנהג השיב בביטחון מלא: "על התמרור כתוב שהנסיעה בכביש זה מותרת עד 90 קמ"ש. נסעתי על 90 קמ"ש בדיוק, לא יותר ולא פחות. אבל המכוניות האלו שהיו לפני בקושי זוו. הן התקדמו במהירות של 15 קמ"ש לכל היותר. כך אירע שהתנגשתי בהן..."

השוטר מצמץ בעיניו בחוסר הבנה: "רגע, תסביר לי. אתה התעסקת בטלפון שלך? נרדמת? מה קרה שלא ראית את המכוניות שנסעו בקצב איטי יותר?"

"מי אמר לך שלא ראיתי אותן?", השיב הנהג בפליאה. "בוודאי שראיתי. אני לא עיוור ולא הסתכלתי בטלפון. ראיתי אותן טוב מאוד!"

"אז למה לא בלמת?", ניסה השוטר להבין... "תגיז, אתה לא שומע?", משיב לו הנהג כשכעס מתחיל לבצבץ

מעבר לנזק הישיר שגורמת צורת ההתנהלות הזאת לתלמידים, בנינו היקרים, יש כאן גם נזק עקיף חמור מאוד: מבחן התוצאה של המערכת כולה התעוות לחלוטין

אצל המנהל והמשגיח, ולפעמים אפילו אצל ההורים? מי שעמד בהספקים.

עולם הפוך ראיתי! ההספקים הם אומנם חלק חשוב מאוד, מתוך המכלול הנדרש מכל מלמד ומורה, אבל הם מדורגים הרבה מתחת לכל הדרישות הקודמות שהזכרתי, שכיום פחות מסתכלים עליהן!

אז מי אשם במצב?

בין הקוראים, יש מחנכים שבוודאי מסכימים עם הטיעון, ואומרים לעצמם: "נו, הלוואי שהמנהל בתלמוד התורה שלי יקרא את המאמר הזה!".

ישנם גם הורים שילדיהם פחות מצליחים בלימודים, וגם הם מזדהים עם כל מילה: "מי יתן והגיליון הזה יתגלגל אל חדר הצוות בתלמוד התורה בו לומדים ילדי... צריך לשלוח את זה למנהל בדואר רשום!". אני בטוח שתופתעו לשמוע, אבל דעו לכם שבין הקוראים יש גם מנהלי מוסדות, שקוראים את הדברים, מזדהים עם כל מילה ואומרים לעצמם: "ולוואי ויקראו את זה ההורים! הלוואי!!!".

כי הרי לכל מנהל יש מטרה אחת ויחידה: לרצות את ההורים. מה היא יוקרתו של מוסד לימודי? איך אפשר לדעת מה היא הישיבה הכי מוצלחת והכי מבוקשת? בודקים את היקף הרישום של התלמידים לשנה הבאה.

ומי מחליט לאיזה מוסד להירשם? ההורים!

עכשיו נשאלת השאלה? איך אנחנו בוחרים לאיזה מוסד לשלוח את הילד? אם אנחנו נחליט לבדוק את היחס לילדים, אם נבחר דווקא במוסד שהילדים שמחים ללכת אליו, ושמשיקים בהם יותר ברמה הפרטנית, המסר יחלחל למנהלים!

אבל אם אנחנו נחפש דווקא אחרי המוסד היוקרתי והנוצץ ביותר, ונחליט שיוקרתי זה המוסד שכולם שולחים אליו, סביר להניח שניפול על מוסד שבו עומדים על הספקים. כי זה מה שיוצר כיום הילה וזוהר למוסד חינוכי. כל עוד אנחנו נמשיך לחתור לכיוון ההוא, המנהלים יבינו שזה מה שחשוב לנו, וישקיעו בכיוון הזה...

נאלצים בעידן הנוכחי, להיצמד ל'תמרורים' שהוצבו על ידי מפקחים ומנהלים.

יושב המנהל, או המשגיח, או המפקח בכל שם וחניכה דאית ליה, הוא מכין לעצמו תוכנית כמה צריכים להספיק בכל אחת מהכיתות שתחת הנהלתו ופיקוחו, מחלק את החומר למספר השבועות שיש בשנת הלימודים הקרובה, ומודיע למלמד שעליו לעמוד בהספק זה. נו... פלא שאחר כך קורות 'תאונות'? פלא שיש ילדים שנשארים

מאחור, ילדים שמאבדים קשר עם המציאות הקיימת בכיתה?

אבל מה הלחץ? אין סיבה לדאגה, יש מספיק מטפלים וכדורים וחיסונים ושיטות טיפוליות... אם טיפול ב'שלושת המימדים' לא יעזור, נשלח את הילד לקבל ריטלין או קונצרטת או סוג אחר של תרופה, ואם שלוש אלה לא יעשו לו כל שינוי, נשגר אותו ל'מוח אחד' ול'דיקור סיני' או שאיפה יומיומית של תמצית 'פרחי באך'.

אין אנו באים לטעון נגד השימוש באמצעי עזר, שמסייעים לשיפור הריכוז וההתנהגות במקום הצורך, לאחר קביעת מומחי הרפואה וכו'. השאלה היא למה מלכתחילה אי אפשר לשמור על 'קשר עין' בין הצוות החינוכי והתלמידים, לבדוק מה קצב התנועה של הכיתה הספציפית הזאת, עד כמה הילדים מסוגלים לעמוד בתוכנית שהנחית המנהל על המלמד...

כי ביננו, מה יקרה לכיתה שתלמידיה יספיקו פחות שניים או שלושה פרקי משניות בסוף השנה? שום דבר! ואם ילמדו שניים או שלושה פרקים יותר מיכולת הקיבול של תלמידי הכיתה? הילדים יהיו עצבניים, מתוסכלים, הם ירגישו תחושה של חוסר יכולת להשיג את הנדרש מהם, ויתווגו בעיני אחרים ובעיקר בעיני עצמם, כילדים חלשים ונחשלים.

וכל כך למה? כדי לנפנף בהישגים ועמידה ביעדים? וכי מדובר כאן במפעל ייצור שצריך לעמוד ביעדי הייצוא והשילוח?

הרי גם אם היה זה מפעל ייצור, הוא היה מפחית את קצב הייצור, כדי שהסחורה לא תצא פגומה, ומה באשר למוסד חינוכי שעוסק בטהורים, ילדי ישראל עם קרובו, בניו של הקב"ה, לא מגיע להם שנשקיע בהם בצורה יותר אישית ופרטנית, עם יותר אהבה והשקעה בכל אחד ואחד מהם?

עולם הפוך ראיתי...

מעבר לנזק הישיר שגורמת צורת ההתנהלות הזאת לתלמידים, בנינו היקרים, יש כאן גם נזק עקיף חמור מאוד: מבחן התוצאה של המערכת כולה התעוות לחלוטין.

פעם ידענו שמלמד טוב, הוא מלמד שמצליח לגרום לכל הילדים להיות מחוברים למסכת הנלמדת. ידענו שמלמד טוב, זה מלמד שיודע להחזיק את הכיתה שלו עם משמעת ברמה טובה, מבלי להעניש בתדירות גבוהה. ידענו שמלמד טוב, זה מלמד שהילדים שלנו שמחים ללמוד אצלו, ושלאחר שסיימו ללמוד בכיתתו, הם מתגעגעים אליו ומתרפקים על הזיכרונות הערבים מהתקופה בה למדו אצלו.

ומה הוא מלמד טוב בימינו? איזה מלמד זוכה להערכה רבה יותר

השארתי שם את המזודה שלי, והלכתי ל'דיוטי פרי' לקנות מה שהייתי צריך לקנות, כמנהג שנוהגים בעלי בתים חשובים דפה נתב"ג... כשבאתי לשלם, הבנתי שהארנק איננו. הוא הלך לאיבוד יחד עם ה'סיים', שכל העבודה שלי ב'דרשו' תלויה בו...

הרב יחיאל יהושע גולדברג, אחראי משמרת במוקד 'דרשו', עם סיפור אישי המתובל בסיפורי צדיקים, ועם סגולה נפלאה שמתאימה במיוחד לקוראי 'לקראת שבת'

אליעזר (לייזר) רוט

בימים אלו פועל 'מוקד דרשו' שעות נוספות, ועם כוחות מתוגברים. ההכנות לסיום הגדול, הנהירה הבלתי פוסקת של אנשים מכל חלקי הציבור החרדי, בבקשה לקבל כרטיסי כניסה לסיום, הצורך להסביר לכל אחד בנפרד ובצורה מכובדת, שמספר הכרטיסים מוגבל ושיש זכות קדימה ללומדי 'דף היומי בהלכה' הוותיקים, כל אלו יוצרים עומס אדיר על המערכת שתוגברה בהתאם...

אחד המוקדנים הבולטים בחבורה, הוא הרב יחיאל יהושע גולדברג, אחראי משמרת בימי שגרה, ומנהל צוות בימים שבהם המוקד מחזיק כמות כפולה ומכופלת של עובדים.

היה זה ביומא דהילולא של הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א. בין שיחה אחת לחברתה, בין מתן שירות טלפוני למתקשרים, הוא מצא כמה דקות לספר לי סיפור יפה מאוד, הקשור גם במעשה עם רבי יהושע מבעלזא, אבל יש לו עוד תוספות מאוד מעניינות.

הרב גולדברג גם הדגיש, שהסיפור הזה מתאים במיוחד לקוראי 'לקראת שבת', שמדי שבוע מקדישים זמן לא מבוטל כדי לקרוא ולספר סיפורי צדיקים, ולכן כדאי שיידעו להעריך את גודל החשיבות של העניין, כפי שיבואר בהמשך הדברים.

מאחר ומצאתי את הסיפור המרתק והמעניין במיוחד, ביקשתי מהרב גולדברג לפנות זמן מיוחד, ולספר לנו את הסיפור באריכות, כמיטב כישורי הסיפורת בהם ניחן בשפע.

כשהסתיים יום העבודה ונדמו צלצולי הטלפון, שמעתי ממנו את הסיפור באריכות, והרי הוא לפניכם על כל חלקיו...

עובד חדש ב'דרשו'

"היה זה לפני כשנתיים", מספר הרב גולדברג. "הימים היו ימי ערב הסיום הגדול של 'הדף היומי'. ב'דרשו' חיפשו אז קריין שיפעיל את 'קו העדכונים' (077-2222-666), הכולל שיעורים בדף היומי ובדף היומי בהלכה, וגם הרבה מאוד חומר מרתק, סיפורים, שירי 'דרשו', הרצאות מעניינות, טיפים יעילים

ואפקטיביים ל'גישמאק בלימוד', סיכומי תוס' לפי סדר הדף היומי, שיעורי הלכה למועדי השנה השונים ועוד ועוד. יש שם אוצר בלום של תוכן איכותי מאוד, ומי שמכיר את הקו הזה, מרבה להשתמש בו.

"בכל מקרה אני הזמנתי לשמש כקריין, ולעדכן את העדכונים השוטפים אודות סדרי האירועים המתקרבים של סיום הש"ס, גם בלשון הקודש וגם באידיש. שימשתי כקריין במספר קווי תוכן של כמה וכמה חסידויות, וכך התגלגלתי גם לקו של 'דרשו'. מאז אני קשור עם ארגון 'דרשו' בלב ונפש, עובד בארגון, ובעיקר אוהב את הארגון, ושמח ומאושר על כל רגע נוסף שאני זוכה להיות קשור לארגון העולמי, שמרבה לימוד תורה בכל פינה בעולם, ובכל רגע נתון.

"כשקיבלתי את העבודה היתה לי בקשה אחת: מאחר ואני חסיד לעלוב, ויש אצלנו בלעלוב נסיעה שנתית לציונו הקדוש של אבי השושלת, הרבי רבי דוד מלעלוב זיע"א, ומאחר וחשוב לי מאוד להשתתף בנסיעה הזאת, אני מבקש, שלמרות שאני עובד ממש חדש ב'דרשו' והרגע קיבלו אותי לעבודה, בכל זאת יורשה לי לנסוע לפולין לכמה ימים, לצורך השתתפות בהילולא.

לפולין במוצאי שבת, וביקשתי ממנו שייקנה סים חדש ויביא איתו לפולין, כך אוכל לפחות להשאיר הודעות ביום ראשון, אבל הייתי מאוד לחוץ מזה שלא אצליח להשאיר הודעות ביום חמישי ושישי, וגם במוצאי שבת וביום ראשון עד הצהרים, רק אז יגיע החבר לעיירה לעלוב."

סיפור במקום צפרדע

"בעודי יושב שם מלא צער, על כך שאיבדתי את הסיים שגם עלה לי סכום לא מבוטל, ניסיתי להיזכר בכל מיני סגולות, ולפתע עלו בזכרוני שני סיפורים... אני אספר אותם כאן, ותוך כדי כבר יובן לקוראים איך הם קשורים לאתגר שעמו התמודדתי..."

"את הסיפור הראשון שמעתי פעמים רבות מפיו של מורי ורבי, כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זיע"א, שהיה מספר אותו במתיקות מיוחדת, ועם ניגון ייחודי שאי אפשר לתארו במילים. רק מי שהיה שם ושמע אותו מספר סיפורי צדיקים, יכול להבין על מה אני מדבר.

"הסיפור הולך ככה: הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא הגיע פעם לבית אכסניה, ושמע שיש שם יולדת טרייה ולה תינוק בן כמה ימים. שאל הרבי בן כמה התינוק והשיבו לו שהוא בן שמונה ימים..."

"הרבי ביקש לברר מתי הברית והיכן המוהל, אבל השיבו לו שאת התינוק הזה לא עומדים להכניס בבריתו של אברהם אבינו. למרבה הצער אחיו שנולדו לפניו סבלו מדימום בלתי נשלט, ולכן על פי ההלכה אסור למול את התינוק הזה... הוא יישאר ערל כל ימי חייו.

"נענה הרבי מבעלזא וביקש לספר סיפור: מעשה היה עם מרנא הבעל שם טוב הקדוש, שהגיע פעם לבית אכנסיה, ושמע שבניו של בעל האכנסיה הם ערלים שלא נימולו, כי היו לו לפניו בנים עם סיפור דומה מחמת המילה, ולכן הוחלט לאחר התייעצות בפוסקי ההלכה, שאין למול את הבנים הבאים.

"אמר הבעל שם טוב הקדוש שיביאו צפרדע, ישרפו אותה, ולאחר מכן יטחנו את האפר הדק היטב, וימולו את הילדים, וכשיתחיל הדימום, ישימו מהאפר הזה ויעצרו את הדם. ואכן כך אירע, שהילדים נימולו ושמנו אפר של צפרדע והדם נעצר.

"הוסיף הרבי מבעלזא ואמר: 'אנו אין לנו צפרדע, ולכן אנחנו לא נשים אפר של צפרדע. במקום זאת אנחנו נספר את הסיפור... והסיפור עצמו גדול כוחו כדי לעצור את הדימום!'... "ציווה הרבי שימולו את התינוק, וכאשר החל הדימום כמצופה, הוא סיפר את הסיפור מהבעל שם טוב הקדוש והדם עצר, ויהי לפלא".

קופסה של נס עם ריח פלאי

הרב גולדברג מסיים את הסיפור של בעל ההילולא, הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא, וממשיך את דבריו: "הרבי מלעלוב זיע"א היה רגיל לומר, ששמע מפיו של החסיד המפורסם רבי

"מי שהיה אז המנהל הישיר שלי, היה הרב משה הרמן, מנהל מחלקת המדיה והמפעיל של קו השיעורים והעדכונים, והוא אמר לי שמבחינתו זה בכלל לא משנה איפה אני נמצא, בארץ או בחו"ל, מה שחשוב הוא שאני אמשיך להעביר את העדכונים, ולכן כל מה שאני צריך, זה לקחת איתי טלפון שאוכל להתעדכן בעדכונים החשובים, ולאחר מכן אשב ואכתוב אותם על דף נייר בפולין, ואשתמש בטלפון כדי להקליט את ההודעות מתוך הכתב.

"מאחר ומדובר בלא מעט הודעות, וכל הודעה צריך להקליט כמה פעמים ולהקשיב לה שוב ושוב כדי לוודא שהיא נשמעת היטב ובצורה רהוטה, הבנתי שאני צריך להצטייד ב'סיים' לטלפון, שיאפשר לי לדבר ללא הגבלת זמן.

"עשיתי בירור, והגעתי לחבילה מצוינת שעלתה לי סכום נכבד. קיבלתי 'סיים' שאותו התבקשתי להכניס לטלפון לאחר הנחיתה בפולין. בגלל החשיבות הרבה של ה'סיים' הזה, שמתי אותו בארנק קטן שחור יחד עם הדרכון, כדי שלא אשכח אותו ושלא יאבד לי, ובמועד הנקוב נסעתי לשדה התעופה.

"בשדה התעופה פגשתי עוד כמה עשרות חסידי לעלוב שנסעו באותה טיסה, אחרים באו בטיסות לפני ואחרי. הקבוצה שלנו יצאה מהארץ ביום חמישי, והתעתדנו לעשות את השבת בעיירה לעלוב, ולאחר מכן להישאר שם עד אחרי ההילולא.

"אחרי החתמת הדרכונים מגיע שלב הבידוק, צריכים להוריד את המעיל ואת הכובע, את החגורה ואת הסוודר, להעביר הכל במכונת השיקוף.

"לא אלאה אתכם בתיאור, אבל כשהתארגנתי בחזרה ללבוש את החליפה, המעיל והכובע, ולאסוף בחזרה את כל מה שהוצאתי מהכיסים, קרה מה שקרה והארנק עם ה'סיים' נשאר שם... אני עצמי המשכתי הלאה כשבדיד הדרכון, בלי הארנק שבו החזקתי את הסיים..."

"הגענו למקום קרוב, השארתי שם את המזוודה שלי תחת השגחתו של אחד מחברי הקבוצה, והלכתי ל'דיוטי פרי' לקנות מה שהייתי צריך לקנות, כמנהג שנוהגים בעלי בתים חשובים דפה נתב"ג, שמשתדלים לעשות עסקים שיסייעו להם בכיסוי עלויות הכרטיס..."

"כשבאתי לשלם ב'דיוטי פרי', ביקשו את הדרכון שאכן היה אצלי, אבל אז תפסתי את עצמי והבנתי שהדרכון אינו בארנק המיועד והארנק עצמו איננו. הוא הלך לאיבוד יחד עם ה'סיים' שכל העבודה שלי ב'דרשו' תלויה בו..."

"הרגשתי שהלב שלי צונח ממקומו... מהר מהר רצתי אל עמדות הבידוק, ניסיתי לשאול אולי ראו ארנק עם 'סיים', אבל אף אחד לא ראה ולא ידע... אין שום זכר לארנק.

"חפרתי בכיסים שלי ובתיק שלי, אולי בכל זאת הכנסתי אותו שם... אבל אין שום זכר לארנק עם הסיים.

"הרגשתי חסר אונים... קיוויתי מאוד שב'דרשו' יסלחו לי על התקלה. התקשרתי לחבר שידעתי שהוא אמור לצאת

אותה בכל מקום אפשרי, אבל הקופסה נעלמה כלא היתה...
"בלית ברירה הוא הגיע לבית המדרש, כשהקופסה אינה ברשותו. כשהגיע חמיו לבית המדרש הוא ניגש הישר למקומו הקבוע שבכותל המזרח, ורבי משה לייב הצטנף בחרדה גדולה במקומו שבמערב..."

"עוד מעט יסיימו את התפילה, הרהר בינו ובין עצמו, 'השווער שלי יפנה לאחור ויצעד לקראתי, ואני אצטרך לעמוד בידיים ריקות, ולומר לו בפה מלא שהקופסה אבדה ואיננה. אבייש אותו כך לעיני כל המתפללים, והוא בוודאי יכעס עלי כעס רב, ובצדק! איך אשא פנים, איך אוכל לעמוד בזה?...'".

"אבל הרבי רבי משה לייב התחזק והתרכז בתפילה, בעודו משתדל לשכוח מהצרה שעומדת להתרגש עליו, ברגע שבו יפסע חמיו לכיוונו, ומי יודע מה תהיה תגובתו, ועד כמה הוא ירחיק לכת בתגובה לחוסר האחריות הבלתי נסלח של איבוד קופסת הטבק היקרה כל כך..."

"התפילה הסתיימה, שליח הציבור קרא בקול 'ה' אחד ושמו אחד', אמרו את הקדיש, והשלימו ב'עושה שלום במרומיו', וחמיו של רבי משה לייב הסתובב, והחל להתקרב אל חתנו שבשלב זה היה אמור להכניס את היד לכיס, ולשלוף את הקופסה הנוצצת.

"באותו הרגע תלה רבי משה לייב את עיניו בשמי מרום, ואמר לפניו: 'ריבונו של עולם! חז"ל הקדושים לימדו אותנו שאתה הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומך. אצלך אין הבדל בין מקום למקום, מבחינתך כל העולם הוא מקום אחד, עבורך קופסת הטבק שלי נמצאת בהישג יד, מה זה משנה לך אם היא אבודה אי שם במקום לא ידוע, או שהיא נמצאת בכיס ה'איביטצה' שלי?? אנה עשה שהיא תהיה בכיס שלי!..."

"ואם תאמר, כך המשיך רבי משה לייב להשיח את לבו לפני הקב"ה, 'שמא יאמרו שזהו מעשה ניסים, אין חשש כזה!', אמר רבי משה לייב, 'אנשים יחשבו שבוודאי לא חיפשתי את הקופסה כראוי בכיס, ולא יבינו שאירע כאן מעשה ניסים...'".

"השווער הנכבד כבר הגיע למרחק של כמה פסיעות. רבי משה לייב הכניס את היד לכיס, והוציא אותה כשבתוכה קופסת הטבק האבודה. תפילתו התקבלה ונעשה לו נס של ממש!

"הרבי מביטטנא הוסיף על הסיפור הזה, שצדיקים אמרו שהנס הכי גדול היה, שחמיו של רבי משה לייב הרגיש בכלל ריח באותו טבק... הרי זה היה מעשה ניסים, ואם כן לא היה אמור להיות ריח בכלל באותה אבקה שהיתה בקופסה, וזהו הנס הכי גדול בכל הסיפור..."

סגולה שעובדת...

"סיימתי לספר את הסיפור לבחור שישב לצידו", מתאר הרב גולדברג, "ולאחר מכן נשאתי גם אני את עיני לשמים... אמרתי לפניו: 'ריבונו של עולם! אתה זן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים. אתה עזרת לי למצוא עבודה ב'דרשו',

יוס'ל טורנער, שפירש כך את הפסוק 'מגדול ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו' - שהקב"ה עושה ישועות גדולות על ידי 'מלכו' ומאן מלכיו? רבנו! הצדיקים הם המלכים האמיתיים, ולא זו בלבד אלא גם 'עושה חסד למשיחו', יש לקרוא את השין כשהיא שמאלית, מלשון שיחה, מי שמשיח ומספר בסיפורי צדיקים, אודות הישועות הגדולות שמביא הקב"ה לעולם על ידם, גם לו עושה הקב"ה חסד... כלומר עצם הסיפור של סיפורי צדיקים ממשיך ישועה למספר, ומהרבי מבעלזא למדנו, שכדי להמשיך ישועה כדאי לספר סיפור באותו עניין..."

"על הבסיס הזה, החלטתי לספר סיפור מאחד הצדיקים אודות מציאת אבידה, וכך בעזרת ה' תבוא לי הישועה ואמצא את האבידה שלי..."

"הרמתי את עיני ומצאתי בחור מחברי הקבוצה, חתן שעמד להתחתן בקרוב, מנכדיו של בעל הילולא. הוא הצטרף לנסיעה כדי לפקוד את הצינון הקדוש, ולבקש מהיושב במרומים שיטפיע עליו רחמים וחסדים בזכות הסבא הגדול.

"ביקשתי מאותו בחור שיתיישב על ידי, כי אני רוצה לספר לו סיפור ששמעתי קודם לכן מפיו של האדמו"ר מביטטנא שליט"א, באחת ההתוועדויות שערך... הוא הסתכל עלי בתימהון, אבל החליט לשתף פעולה..."

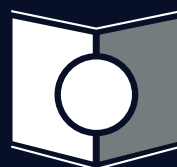
"הרבי הקדוש רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, התחתן עם בתו של אדם נכבד ועשיר, וביום מן הימים קנה לו חמיו קופסת טבק, שהיתה עשויה מכסף ומעוטרת בעיטורים, קופסה יקרה מאוד. בליל שבת היה השווער יושב על יד כותל המזרח של בית המדרש, על יד הרב, כיאה וכיאות לאחד נכבדי הקהילה, ואילו חתנו רבי משה לייב שהיה אברך צעיר, ישב בצדו המערבי של בית המדרש.

"בכל ליל שבת, אחרי תפילת ערבית, היה השווער, חמיו של רבי משה לייב, פונה לאחור, וצועד לאורכו של בית המדרש עד שהיה מגיע לחתנו. רבי משה לייב היה שולף מכיסו את קופסת הטבק היוקרתית, פותח ומגיש לחמיו, שהיה נוטל קמצוץ ומריח בהנאה כפולה ומכופלת. הוא גם נהנה מהטבק עצמו, לכבוד שבת קודש, וגם מהחתן אציל המידות, שחזות פניו מעידה עליו כי הוא אינו אברך פשוט כשאר המון העם.

"אבל הנאה מיוחדת היתה לחמיו של רבי משה לייב, כשראה את הקופסה המצוחצחת והמבהיקה, וידע כמו כל שאר המתפללים שהיו עדים למחזה, שהחתן הצעיר שלו מכבד אותו, וחשוב לו מאוד לשמור את קופסת הטבק הנוצצת, כאילו היתה בבת עינו, שהרי קיבל אותה מחמיו האהוב עליו כל כך..."

"והנה בערב שבת אחת, צועד רבי משה לייב במרץ רב לבית המדרש, ותוך כדי שהוא מחיש את צעדיו, הוא מכניס את ידו לכיס ה'איביטצה', הקפוטה השבתית שלו, מפשפש אחר קופסת הטבק היקרה..."

"אוי ואבוי!", זעק רבי משה לייב כשהבחין שהקופסה נעלמה לה. 'שוד ושבר. הקופסה איננה!!!'. הוא מיהר לחפש

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

ישמחו השמיים ותגל הארץ

הנה מגיעים הימים הגדולים והנשגבים, הימים שבהם עשרות אלפי יהודים מכל העולם מקבלים עליהם את התורה מאהבה, ומצטרפים ללימוד ומבחנים לרגל תחילת המחזור החדש במסגרת ה'דף היומי בהלכה!'

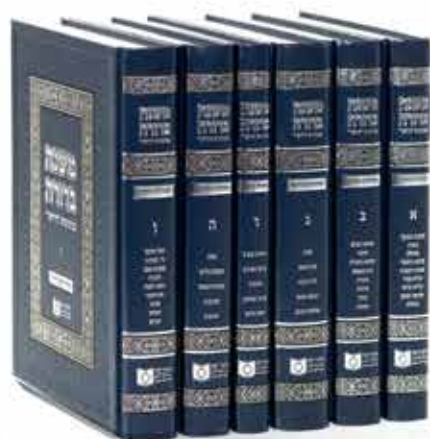
הצטרף גם אתה לזמנים הנשגבים, יחד עם כל הזוכים ללמוד הלכה מדי יום ולזכות במאמר חז"ל: 'מובטח לו שהוא בן עולם הבא!'

לפתיחת שיעורים או מוקדי
מבחן בקהילות חסידיות
053-4185541

לסיוע והדרכה
בפתיחת שיעור חדש
052-7110206

להצטרפות ללימוד ומבחנים
02-5609000

המבצע הגדול

19
חלקים

38
חלקים

תרום
למי
סך כל

וקבל
סט 'מ'
'ספר'
ה

3

תרום 20 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'לקראת שבת'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

2

תרום 19 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 190 ש"ח

וקבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט גדול
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

1

תרום 17 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 170 ש"ח

וקבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט ניס
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

להשתתפות במבצע הגדול

לכבוד סיום מחזור
ה'דף היומי בהלכה'
מבצע המתנות הגדול של 'דרשו'
ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה בלבד
תורמים לפעילות הקירוב של ארגון
'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'

6 תרום 30 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 480 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'מועד לדוד' במהדורה חדשה!
'חמשה חומשי תורה'
'ספר המפתח' על המשנ"ב

5 תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 18 חודשים
סך כל התרומה 432 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'מועד לדוד' במהדורה חדשה
'ספר המפתח' על המשנ"ב

4 תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 288 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

מזקד 'דרשו' 02-5609000

"הסיבה העיקרית שבגללה משקיע 'דרשו' כל כך הרבה בסיומים מרהיבים ומושקעים, היא כדי להגביר מודעות ורצון בציבור להצטרף ללימוד ולמבחנים. תשומת הלב העיקרית שלנו ממוקדת בהתחלה של המחזור השלישי"

הרב שמעון דייטש, מנהל מחלקת קהל וקהילות ב'דרשו', מסביר על דרכי ההצטרפות ללימוד 'הדף היומי בהלכה' ומספק את כל המידע הנדרש כדי לפתוח קבוצות או שיעורים

אליעזר (לייזר) רוט

ההיערכות לסיום הגדול של המחזור השני של 'הדף היומי בהלכה' מצריכה כמובן משאבים רבים וכרוכה באינספור פרטים גדולים וקטנים שיש לארגן מראש.

ב'דרשו' אכן משקיעים מאמצים אדירים בהיערכות לסיום, אבל את תשומת הלב העיקרית תופס דווקא עניין אחר לגמרי: ההתחלה של המחזור השלישי.

"הסיבה העיקרית שבגללה משקיע 'דרשו' כל כך הרבה בסיומים מרהיבים ומושקעים במיוחד, היא כדי להגביר מודעות ורצון בציבור הרחב להצטרף ללימוד ולמבחנים", אומר הרב שמעון דייטש, מנהל הפרויקטים ואחראי מחלקת קהל וקהילות ב'דרשו'.

"כדי שההצטרפות תהיה נרחבת, שכולם יבואו ושלא נפספס אף יהודי שרוצה להצטרף, יצרנו מעטפת נרחבת שמטרתה להעניק למי שרוצה להצטרף ללימוד 'הדף היומי בהלכה' את כל המידע והסיוע על מגש של כסף.

"במסגרת זו הוכנה ערכה מיוחדת שנשלחת לביתו של כל מצטרף חדש. אלפי ערכות כאלו כבר נשלחו ליעדן, ובימים אלו עושות אלפי ערכות נוספות את דרכן למצטרפים החדשים.

"הערכה כוללת מכתב ברכה חגיגי שמברך את המצטרף ומאחל לו שיזכה להמשיך ולדבוק בלימוד 'הדף היומי בהלכה' לאורך שנים בעז"ה.

"לצד המכתב מצורף לערכה גם פרוספקט צבעוני ומושקע, שמפרט את כל הכללים העיקריים, את גובה המלגות והחלוקה לאברכים ובחורים וכדו', את קצב הלימוד, החזון, השאיפה ועוד.

"כמו כן מצורפת לכל ערכה חוברת משנה ברורה במהדורת 'דרשו' ללימוד בחודש הראשון, עד שהלומדים יספיקו להצטייד בספרים. החוברת הודפסה בעשרות אלפי עותקים, והיא כוללת

לצד המשנה ברורה גם את ה'ביאורים' ומוספים שבמהדורת 'דרשו'. מדובר בחוברת קומפקטית וקלה לנשיאה שכל אחד יכול להחזיק בכיסו וללמוד בבית, בבית המדרש, באוטובוס

ובהמתנה לרופא השיניים...

"החוברת כוללת גם רשימת של מאות מוקדי מבחן של 'הדף היומי בהלכה' בפריסה רחבה מאוד בכל רחבי הארץ, אבל אני שמח לבשר לקוראים שמדובר ברשימה חלקית בלבד, כי בעז"ה בשבועות הקרובים אנחנו מתכוונים להקים עוד מאות מוקדים חדשים, שיפורסמו לפני המבחן הראשון של המחזור השלישי של 'הדף היומי בהלכה'.

"בערכה יש גם עדכון פרטים. כל נבחן מקבל טופס ובו כל הפרטים שלו כפי שנקלטו במחשבי 'דרשו'. זאת ההזדמנות לתקן שגיאות אם אירעו כאלו, וגם לרשום בצד את הקוד שלכם ב'דרשו'. אם שכחתם לרשום אותו, אל דאגה, תוכלו בקלות לקבל אותו בכל הזדמנות על ידי חיוג למשרדי 'דרשו' וכניסה למערכת אוטומטית, אבל באופן כללי חשוב לזכור את הקוד האישי כי הוא ישמש אתכם בכל ההתנהלות מול 'דרשו'.

"פריט נוסף, בעל חשיבות רבה מאוד, שנמצא בערכה שתקבלו הביתה זה לוח הלימוד היומי שמפרט את הלימוד ב'משנה ברורה' ובלימוד המוסר של מרנא חפץ חיים, הנלמד לצד המשנה ברורה במסגרת 'הדף היומי בהלכה'."

האם חייבים להירשם לפני תחילת התוכנית?

לא. אין חובה להירשם. בעיקרון אפשר להגיע לכל אחד ממוקדי הבחינה של 'דרשו' ולמלא את הפרטים בטופס המבחן עצמו. כשהמבחן ייקלט במשרד כבר יטפלו בו ויזינו את הפרטים במחשב, ייתנו לכם קוד ויבצעו את הכל.

עם זאת, מומלץ מאוד להירשם מבעוד מועד וזאת מכמה סיבות. קודם כל זה מאוד עוזר לעבודת המשרד. אחרי המבחן הראשון ייתכן שיהיו אלפים רבים שייבחנו בלי להירשם מראש והמשמעות של זה היא שייקח זמן עד שצוות המשרד יספיק לעבד את כל המידע ולהזין אותו במחשב, מה שעלול לעכב את קבלת הציון והמלגה על המבחן הראשון.

מעבר לכך, מי שלא נרשם מראש, לא יקבל את הערכה של הנבחנים החדשים, ועד שהוא יקבל את הערכה זה כבר יהיה חודשיים אחרי תחילת הלימוד, כשכל הזמן הזה חסר לו מידע בסיסי על התוכנית ועל קצב הלימוד וכו'."

איך אפשר להירשם?

ניתן להירשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' ברחבי הארץ - לחפש 'דרשו' טופס רישום. ניתן להירשם גם במוקד דרשו 02-560-9000, וכן בפקס 02-654-0269. כמו כן אפשר לשלוח אימייל לכתובת t025609000@gmail.com תקבלו תשובה אוטומטית עם טופס רישום.

"כל הכלים הוכנו כדי להקל על הרישום וכך גם תוגבר המוקד, במיוחד לשם כך. כיום פועלים במוקד למעלה מעשרים מוקדנים, שמתחלקים לשלוש משמרות לכל אורך היום והשעות המוקדמות של הלילה. אני חייב להודות שהם מתקשים לעמוד בקצב, ויהיה צורך להמתין כמה דקות על הקו למרות שבדרך כלל המענה הוא מידי כעבור שניות אחדות, אבל אנחנו כל הזמן משפרים ומרחיבים את צוות המוקד כך שבתוך זמן קצר יטפלו בפנייה שלכם ויעזרו לכם בצורה הטובה ביותר."

כל אחד יכול להיבחן ולקבל מלגה?

"המבחנים פתוחים לכולם ללא יוצא מן הכלל. כל אחד יכול להיבחן ולקבל ציון בצורה מסודרת. אבל קבלת המלגה כפופה לכללים שונים, כמו גיל, האם הלומד הוא אברך כולל או לא,

ישיבה קטנה או ישיבה גדולה ועוד.

"ילדים ובחורים עד גיל 13 וחצי אינם זכאים למלגה. בחורים צעירים מקבלים את המלגה באמצעות 'כרטיס ספר' אברכים מקבלים בהפקדה לחשבון הבנק, בחורים בישיבה גדולה יכולה לבחור בין שמירת חצי המלגה בחשבון מיוחד עד לחתונתם (או עד גיל 25), לבין קבלתה ב'כרטיס ספר'. בפרוספקט שתקבלו תוכלו לקרוא עוד על כללי קבלת המלגות וגובה המלגה לפי מדרג הציונים."

איך פותחים שיעור, מוקד מבחן חדש או קבוצה של לימוד?

לפתיחת שיעורים, מי שמעוניין למסור שיעור או מי שמחפש מגיד שיעור שמעוניין למסור באזור מגוריו וכדו', יש לפנות לטלפון שמספרו 052-7110206.

לפתיחת מוקדי מבחן, אם יש לכם קבוצה של נבחנים בכולל או בבית מדרש מסוים, שרוצים שיהיה להם מוקד מבחן בבית המדרש שלהם, יש לפנות לטלפון שמספרו 053-41-855-41 (לקהילות חסידיות) או לטלפון הראשי של משרד 'דרשו' - 02-9000-560 (לכלל הקהילות) בשלוחה 0.

מה לגבי ישיבה שרוצה לצרף את התלמידים שלה ללימוד דף היומי בהלכה' ולעשות את המבחנים במסגרת הישיבה, יש אופציה כזאת?

"בוודאי! כל ישיבה שמעוניינת יכולה לפנות ל'דרשו' ולקבל מעטפת מלאה. אנחנו מספקים לישיבה גם את המבחנים עד לישיבה עצמה או לביתו של המשגיח או איש הצוות הממונה על כך, לאחר מכן אנחנו באים לאסוף ממנו את המבחנים ומעבירים להנהלת הישיבה את גיליון הציונים המלא של כל תלמידי הישיבה שנבחנים במסגרת זו. כמובן ש'דרשו' גם נותן לבחורים הזכאים לכך כרטיס ספר עם המלגה המגיעה להם, וכל זה תוך שיתוף פעולה הדוק עם הישיבה. "ישיבות רבות כבר עושות את זה בפועל", מספר הרב דייטש. "התגובות מאוד חמות, והדיווחים שאנחנו מקבלים מאנשי הצוות חיוביים מאוד. אנחנו מצפים להצטרפות של מאות ישיבות נוספות בעז"ה בימים אלו, עם תחילתו של מחזור הלימוד השלישי."

"יתגבר כארי לעמוד בבוקר..."

י"ט אדר א'

מצטרפים ללימוד ה'דף היומי בהלכה' דרשו - הבית של עולם התורה

להצטרפות חייגו: **02-5609000**
www.dirshu.co.il

ליקטנו עבורכם ציטוטים משיחות שעשינו עם 12 נבחנים, לשמוע מניסיונם העשיר ובעיקר להחכים; לדעת ולהבין, את הדרך אשר נלך בה:

שיחות שיהיו בודאי לתועלת רבבות אלפי ישראל, ההולכים ומשתלבים במסגרת המבחנים החודשיים, בהתחלת המחזור השלישי י"ט אדר א' תשפ"ב

הרה"ח אהרן כהן

כן. זה כבר קורה! כעת, אין כבר אפילו צורך להגיד מה או להסביר למה. בסייעתא דשמיא ביום ראשון י"ט באדר א', המחזור השלישי ב'דף היומי בהלכה' יוצא לדרך.

מאות ואפילו אלפי שיעורים חדשים נפתחים, אלפים ורבבות מצטרפים מייחלים להרגיש עצמם כבר בפנים המסלול, ממששים כבר באוויר את פתיחת ספר המשנה ברורה בסימן א' בדברי המחבר; "יתגבר כארי"...

אחד הדברים המייחדים, ללא ספק, את הסדר המיוחד של ה'דף היומי בהלכה' הוא, המבחן החודשי ב'דרשו'. שיחה קצרה עם לומד ונבחן ה'דף היומי בהלכה', ואתה קולט שזו לא רק תכנית או סדר לימוד יומי, זו מסגרת ייחודית הכוללת לימוד מתוכנן ומוגדר, המשלב באופן ייחודי מסגרת מבחנים, המדרבנת לעמוד בקצב הלימוד, ובעיקר ללמוד הדק היטב בליבון וברור ההלכה למעשה. לרגל ההתחלה ולתועלת רבבות המצטרפים, אספנו עבורכם לקט ציטוטים נבחרים משיחות עם חבר נבחנים חשובים, לשמוע מניסיונם העשיר ובעיקר להחכים; לדעת ולהבין, את הדרך אשר נלך בה.

מה גרם לך להצטרף לנבחני 'דרשו'?

הרב נפתלי צבי פרוש: "היה זה ג' ניסן תשע"ה. זכיתי לשבת במעמד הגדול של 'דרשו' בין רבבות אלפי ישראל בהיכלי 'יד אליהו', לציון סיום המחזור הראשון ב'דף היומי בהלכה'. שולחן המזרח המפואר

והגדול, המזכרות המשמחות וסדרי המעמד האדירו את מעמד שמחת התורה. מה שברור הוא, שברוך ה', מאז אני ו'דף היומי בהלכה' צועדים ביחד"...

הרב יעקב ולנשטיין - מודיעין עילית: "במילה אחת: סייעתא דשמיא. התחילו אז ללמוד חלק ד', ושוב עלה לי הרעיון להצטרף, אך עדיין לכדי מעשה זה לא הגיע. באחד הימים בשעת צהריים, ישבתי בבית מדרש שקט בירושלים ולמדתי. לפתע בחרו ניגש אלי, וברר מה אני לומד. בין הדברים שיתפתי אותו על רצוני להצטרף לסדר ה'דף היומי בהלכה', ללמוד את כל הלכות עירובין כראוי, לצד השתתפות במבחנים החודשיים, כך שאכן אזכה לרכוש שליטה בהלכות חשובות אלו. ואז הוא הפתיע אותי..."

"הוא התארס עם בת למשפחה משכונת 'סטמפורד היל' בלונדון, ואז לא היה שם עדיין עירוב מהודר. כפי הנראה הוא יגור שם, כך שזה ממש בשבילו ההזדמנות ללמוד ולדעת את המושגים וההלכות למעשה. הוא שאל אותי האם אני מוכן ללמוד איתו בחברותא, כמובן שמחתי מאוד ועניתי לו בחיוב. מאותו היום בכל צהריים בין הסדרים בישיבתו, היה מגיע לבית המדרש ולמדנו יחד בסדר ה'דף היומי בהלכה'. השתתפנו במבחנים החודשיים, ובסייעתא דשמיא זכינו להשלים את כל כרך ד' במשנה ברורה, ולהמשיך הלאה..."

הרב יעקב קונופניצקי-אשדוד: "אליבא דאמת, כחסידי גור האמוון על ההוראה ללימוד ההלכה כבר בשנות הישיבה, במושג לימוד 'א' שעה הלכה', הייתי רגיל בלימוד בספר 'משנה ברורה', לדעת

הרב מיכאל רוטנר

הרב יעקב ולנשטיין

הרב נפתלי צבי פרוש

בכולל. מאז גם זכיתי להמשיך במסגרת הסדר המיוחד, בלימוד שינון וידיעת ההלכות הנחוצות בשאר חלקי 'אורח חיים'.

מהו סדר לימודיך במשך החודש, לפני המבחן החודשי?

הרב נתנאל אברז'ל: "אין לי זמן קבוע ומוגדר ללימוד, אך כל זמן פנוי במשך החודש, שמתאפשר לי מחוץ למסגרת הלימודים הקבועים שלי, מוקדש להתקדמות בלימוד וידיעת ההלכה. בזכות זה, הוא מציין בשמחה, "גיליתי ברוך ה' שכמה שהיה נראה לי שאני מנצל את הזמן, הרי במציאות יש עוד הרבה זמן פנוי, כך שאני עובר על כל הלימוד החודשי במשך ימי החודש. בהמשך, ביום יומיים שלפני המבחן, אני חוזר בזריזות על כל ההספק, ומשתדל לסכם לעצמי את הדברים".

הרב נועם לב - בני ברק: "בדרך לעבודה, באוטובוס מבני ברק לתל אביב, אני מצויד ב'משנה ברורה', ובנוסף לרווח הגדול שאני ממלא את זמני הנסיעות בתוכן, הרי אני זוכה כבר בכל חודש ללימוד ולדעת הלכה. הלוואי ויכולתי לחזור ארבע פעמים על כל החומר... אני לומד כל יום את העמוד החדש, ואחר כך, אני חוזר על הלימוד של אתמול. בכל סוף שבוע, לפעמים כבר לפני שבת או במשך השבת, אני חוזר על כל הלימוד השבועי, כך שאני משנן את הלימוד שלוש פעמים! השאיפה שלי, להגיע למצב שאני מצליח בכל חודש לסיים את הלימוד פעם נוספת-רביעית לקראת המבחן החודשי".

הרב י. ב. - 'עטרת שלמה' בירושלים: "אני לומד מידי יום את ה'דף היומי בהלכה' כשמיד אני מסכם לעצמי את כל דברי המחבר והמשנ"ב כולל ההערות של ה'ביאורים ומוספים', כך אני זוכה ומצליח לזכור את כל ההלכות ופרטיהן ולהרגיש סיפוק בלימוד. לקראת המבחן החודשי אני מדפיס לעצמי את החומר המסוכם, ובמהירות יחסית אני עובר ומרענן את כל הלימוד בראש".

הרב דוד אסטריק - כולל פונוביז' בני ברק: "יש לי סדר קבוע על הבוקר, לפני שחרית, כשהראש רענן. לעתים כשאני לא מספיק הכל לפני התפילה אני משלים אחריה או במשך היום. אני גם משתדל ומשקיע בכל הזמנים הלא מנוצלים, בין גברא לגברא, בחליצת התפילין, ב'חורים' במשך היום וכדומה בבחינת 'וקובץ על יד ירבה', לעבור ולשנן שוב ושוב באופן מסודר על הלימוד החודשי".

מה תוכל לציין כ'טיפ' כנבחן וותיק?

הרב נפתלי צבי פרוש: "ישנן הרבה נקודות ורעיונות", מגיב הרב

לחיות כיהודי, אך עדיין לא נבחנתי על כך בצורה רצינית, ודאי שלא ב'דרשו' ובקביעות. היה זה בסיום המחזור הראשון על כל ה'משנה ברורה'. ידידי שזכה ללימוד ולהבחן, הזמין אותי להשתתף במעמד הסיום הגדול בהיכל 'יד אליהו'. ושם הכל התחיל, נשמע הוא מחוץ. "נסעתי לשם כחוויה, לחוות מקרוב במעמד הגדול מבית 'דרשו'. כלל לא דמיינתי לעצמי שיום אחד אזכה אני להיות חלק מזה..."

"ההתעוררות במקום סחפה אותי, ושם במעמד רבבות אלפי ישראל בהיכל 'מנורה', מול בימת הכבוד של מרנן ורבנן שליט"א, החלטתי בקבלה טובה שאני חלק מזה, ואבחן על כל ה'משנה ברורה'. כעת, הוא מתרגש, "בעוד כמה חודשים אזכה להשלים בע"ה את הקבלה". הרב נועם לב-בני ברק; "ברא מזכה אבא", הוא נשמע מחייך דרך הטלפון. "הרבה זמן חשבתי על הצורך להצטרף למסגרת של לימוד וידיעת ההלכה, הרי זה מהדברים שכל אחד מאתנו רוצה וצריך לדעת, אך כל הזמן חששתי, גם להוסיף בלימוד ה'משנה ברורה' כמסגרת, וגם בצירוף לימודי ספרי ה'חפץ חיים' הנכללים בתכנית המיוחדת. אך בסוף, זכיתי; היה זה לפני כשש שנים אז שיתף אותי בני הבחור שיחיה (אז ילד בן 11), שהוא רוצה להיבחן ב'דרשו' בסדר ה'משנה ברורה'. אז החלטתי: נעשה את זה!".

הרב מרדכי יוסף שטראוס: האמת, זה ארך לי די הרבה זמן. השתתפותי הראשונה במבחני 'דרשו' היתה בהיותי בחור, לפני כ-14 שנה, במבחן החודשי בסדר הדף היומי בגמרא. אאמרו שליט"א כבר מאז המבחן הראשון של 'דרשו' בארה"ק, עושה מדי חודש את מבחני הדף היומי, כולל המבחנים המסכמים בכל 4 חודשים = 120 דף, כשברוך השם כעת הוא זוכה כבר בשלישי בקודש, להיבחן במסגרת 'קנין ש"ס'. כך שדי מובן למה גם נמשכתי בדרכו בלימוד הדף היומי - ומשמ גם למבחני 'דרשו'.

"למעשה, בכל חודש בהשתתפותי במבחן ה'דף היומי', הבחנתי במבחני ההלכה, ומדי חודש עלה לי הרעיון להצטרף. למעשה זה נדחה בכל פעם לחודש הבא. זכורני שאמרתי לעצמי פעם: לא היום, אבל יום יבוא ואלמד ואבחן גם על זה... כשנכנסתי לכולל התחילו בדיוק בלימוד חלק ג' של המשנה ברורה, במסגרת הדף היומי בהלכה, כך שקפצתי על המציאה, וברוך השם נפתח סניף של 'דרשו' בכולל'. יכולני להעיד על עוד עשרות אברכים בכולל, שזכו לסיים את כל הלכות שבת, הלכה למעשה, במקביל ללימוד העיוני

הרב דוד אסטריק

הרב יוסף חיים ברייטשטיין

הרב נתנאל אברז'ל

קולט את הדבר הנלמד, והשכחה שולטת פחות". לבקשתנו, הוא מציין דוגמא ממעשה בו היה נוכח: היה זה בתפילת מנחה בחול המועד סוכות, כשבחזרת הש"ץ טעה החזן ואמר ביעלה ויבוא 'את יום ר"ח הזה', מיד נשמעו קריאות מכל כיוון: 'את יום חג הסוכות הזה' וכו', ורק מפניה צדדית נשמע קולו של האומר 'רצה, רצה'. המעשה אירע בבית מדרש מכובד (הנוהגים כמנהג בני אשכנז, דלבני ספרד הדין שונה ואכמ"ל), המלא מפה אל פה בציבור איכותי, ובכ"ז רק אדם אחד ידע את הדין המובא במשנ"ב בסו"ס ק"ח. מן הראוי לציין גם את תמיהת האנשים על הפסק המוזר... אך כשם שאדם שמתוודע לסיפור הזה, ומי מדבר במי שהיה עד למעשה שם, לעולם לא ישכח שוב את הדין, כך יהיה גם לנו באם בשעת הלימוד נתרגם את הדברים למעשים ודוגמאות שכאלו".

הרב אלחנן קרביץ - כולל 'שערי לימוד' ברכפלד: "הנקודה הראשונה: לא לחכות לסוף החודש! אישית, אני משתדל מאוד ללמוד בכל יום, אבל אני מודה שלא תמיד אני מצליח להגיע לזה! אני מתאמץ מאוד בכל שבוע לגמור את ההספק השבועי {היינו 5 עמודי המשנה ברורה}. כי אחרת, בסוף החודש אם מתחילים 'להריץ' את כל החומר, אין בכך תועלת לידיעת הדברים וזכירתם. לימוד בסדר המתוכנן והמפורסם של ה'דף היומי בהלכה' דהיינו עמוד 'משנה ברורה' בכל יום, ובששי-שבת חזרה על החומר השבועי. מכניס הייטב את הלימוד לראש, וגם הלימודים לא נדחים לרגע האחרון. "הנקודה השניה היא החזרה: אני מעולם לא חזרתי מתוך ספרי קיצורים וכדומה, אני לא מתחבר לזה, רק משקיע בשינון דברי המשנה ברורה".

"הנקודה השלישית: לא להסתכל על תוצאות המבחן כבדיקה כמה אתה יודע. אפילו אם לא הצלחת ונכשלת - קח בחשבון שלפעמים זו עייפות בשעת המבחן, או לפעמים טעות ברישום, שרצית לציין תשובה א' ובטעות ציינת ג'. אבל אל תתייאש, תמשיך עוד חודש ועוד חודש, כי העקביות זהו סוד ההצלחה בחיים!".

הרב מרדכי יוסף שטראוס: "קודם כל", הוא נשמע נחרץ, "חייבים לשמור על העקביות של המסגרת. אישית, זכיתי לעמוד בכור המבחן על לימוד הלכות נדה במסגרת הכולל. המבחן היה ביום ראשון בבוקר. היה זה מבחן מאתגר במיוחד, לאחר המבחן כאב לי הראש, והיה לי מאוד קשה להתרכז. אך ב"ה בהתאם להנ"ל,

פרוש בנחרצות. "אך מעל הכל היא ללא ספק העקביות. כדי להצליח במסגרת מיוחדת זו, ובעצם בכל מסגרת, צריך להקפיד ולשמור על העקביות שלא תימוט חס ושלום. אגב", הוא מציין, זו אכן מעלה נוספת ב'דרשו', המעבירים את המסר הזה בכל עת. רק ניקח לדוגמא את תקופת ה'קורונה' בשנה שעברה. אם ברגע הראשון, היו כאלו שחשבו שהכל נסגר, 'סוגרים את העולם'. הגיעו 'דרשו' והכריזו: מומשיכים בכל הכח בכל סוגי האפשרויות! כך ניתן היה לקחת את המבחנים הביתה, ולמלאות בשאר האפשרויות. נקודת העקביות בלטה והאירה: מומשיכים בקביעות בלימוד וידיעת ההלכה".

לשאלתנו, האם נדרש פעם למאמץ מיוחד כדי לשמור על העקביות, סיפר: "היה זה בשמיטה הקודמת. נסעתי לאנגליה לצורך מבחני הלכות שמיטה לילדי הת"ת באנגליה, וקלטתי שביום ששי הבא יש מבחן ואני כאן בלונדון! בירור קצר העלה על מקום זמני מוקד המבחן בלונדון! כך השתתפתי במעמד הגדול לחתני התת"ם בעיר, כאשר לפני המעמד הזדרזתי לביהמ"ד בעלזא, בו יש מוקד 'דרשו' פעיל, והספקתי להשתתף במבחן החודשי, כשאת התוצאות קבלתי בירושלים!..."

הרב יעקב ולנשטיין - מודיעין עילית: "בתחילת לימוד הלכות שבת, התמניתי כמג"ש 'דף היומי בהלכה' במטרה להועיל לאחרים. האמת, לא ידעתי מראש כמה תועלת עצומה זה ייתן לי בשדרוג ידיעת המשנה ברורה, ולכן מי שבידו לעשות זאת, הרי זה מומלץ מאוד, מלבד הזיכוי הרבים - זו תועלת אישית מאוד גדולה".

"אגב", הוא מציין; "מסירת השיעור גם לימדה אותי דבר ששייך לכל אברך בן תורה, והוא: לא ללמוד את המשנה ברורה רק במטרה לדעת ההלכה למעשה, אלא לקרוא בריכוז, תוך שימת לב לרוח הדברים עם הערות 'דרשו', כשפעמים רבות רואים במ"ב שהוא רומז את דעתו בעניינים אלו. כמו כן במקרים שאין נימוק או הסבר לעניין מסוים, כדאי במאוד לבדוק במקור הדברים וטעמים. הדברים חשובים שבעת"ם במקומות שהמשנה ברורה מציין לעיין בספר מסוים, לא להתעצל ולעיין, וכך נבין את כל פרטי ומקורות הדין".

הרב נתנאל אברז'ל: "לימוד הלכה בכלל, ובמשנה ברורה בפרט - שכל עמוד מלא וגדוש בפרטים, הוא דבר מועיל רק כשהוא נעשה באופן חווייתי - היינו להעביר את הנלמד לחיי המעשה. כך המוח

הרב יעקב קופניצקי

הרב משולם וינברגר

הרב מרדכי יוסף שטראוס

מצליח להתקדם עד לסיום לימוד וידיעת כל המשנה ברורה!"

מה תרצה להעביר לחברים או למכרים שלך?

הרב יעקב ולנשטיין - מודיעין עילית: "מבחינתי, החלק שמביא גישמאק באופן מיוחד בכל הלימוד, זה המבחן החודשי של 'דרשו'. בזכות המבחנים למדתי לסכם נכון את ה'שולחן ערוך' ופסקי ה'משנה ברורה' להלכה, לצד זיהוי הנקודות העלולות לבלבל בהלכות שונות. אני יכול לומר, אחרי תקופה של מבחנים חודשיים ב'דרשו', שלימוד המשנה ברורה נהיה לימוד אחר לגמרי, בהבנה הרבה יותר גבוהה ובהירה, כשכל ס"ק וס"ק מקבל מימד אחר לגמרי".

הרב יעקב קונופניצקי-אשדוד: "ההרגשה והסיפוק אדיר, עולה על כל דמיון! אין אפשרות להעביר את זה בקול או בראיון! אך הצעת: נסו פעם-פעמיים ואז תבינו על מה אני מדבר. כל אחד יכול! כל אחד מוזמן ונקרא להצטרף, זו זכות שהיא בעצם חובה, ללמוד ולדעת ולקיים לחיות כיהודי. צריך פשוט לקבל החלטה אמיצה ולשמור על הקביעות והעקביות ואז בס"ד מצליחים".

הרב מיכאל רוטנר: "המסר העיקרי שאני יכול להעביר בניסיון להבעיר את הלב, זה מה שאני אישית חוויתי וראיתי בעצמי: זה פשוט דבר אפשרי ומעשי, לזכות להיבחן על כל המשנה ברורה! צריך רק לרצות באמת חזק, ולהיות עקבי ורציני. וכמובן, לא להשתכנע אף פעם מה'יצר הרע', שלפספס רק מבחן אחד זה לא נורא... כי זה שקר! ביטול מבחן אחד גורר ביטול נוסף וכך הלאה. הרבה הצלחה לכולם!"

הרב משולם וינברגר - כולל ערלוי ביתר עילית: "הדבר הבסיסי ביותר של כל יהודי ירא שמים, הוא ללמוד לפחות פעם אחת את כל המשנה ברורה על ששת חלקיה. כך יודעים היאך נראה ה'אורח חיים' של יהודי החי על פי ההלכה, ועי"ז יידע את הדרך אשר ילך בה. כשכמובן הכי מתאים וכדאי ללמוד זאת בצורה מסודרת ומתוכננת, בצירוף ה'ביאורים' ומוספים' שהוסיפו חכמי ורבני 'דרשו', מההלכות הנוגעות למעשה בזמננו, כשכל זה מקבל תוקף וחיזוק ע"י מסגרת המבחנים. לא להתרשל בכל ההשקעה כסדר!".

לשליחת תגובות לכותב המאמר,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

בכל זאת ניגשתי למבחן החודשי במסגרת 'דרשו' ככולל' ואכן ב"ה יצאתי משם ביתר סיפוק ואושר".

לצד זה הוא מבקש להאיר נקודה חשובה בעניין הלימוד עצמו: "עם רוב ההלכות שבשולחן ערוך אורח חיים, אפילו הדברים הלא פשוטים ונהוגים ממש כסדר, יש לרובנו איזו היכרות מוקדמת. בין אם בלימוד ישן בצורה סדירה, בין אם בשאלות מעשיות שבישרנו את ההלכה. יש בזה מעלה, שכך אנו יודעים וזוכרים היטב את ההלכה והלימוד, אך מצד שני, יש בזה קצת בעיה, הדבר עלול לגרום לנו לטשטש ולא לקלוט נכון את מה שהתחדש לנו בלימוד הנוכחי. אני משתדל ללמוד עם עט ביד, ומסמך לעצמי בקו תחתון כל תוכן שיש בו 'חידוש' בשבילי. זו יכולה להיות הלכה שיש בה חידוש בשבילי, וזה יכול להיות קטע קצר שהוא המסקנא של סעיף מסובך. "אמנם, רבים נרתעים מ'ללכלך' את הספר, מה גם שלפעמים מתחרטים על סימון מוטעה... אולם התועלת שווה את ה'נזק', בין בזמן הלימוד, בין בחזרות, ובין בעיון וחיפוש ההלכה תקופה ארוכה לאחר מכן. הסימונים עוזרים למצוא ולהיזכר בנלמד במהירות רבה, ולא לו שבכל זאת נרתעים מכך, אני מייעץ לקנות סט נוסף של ספרים, ולהחליט מראש שבהם נכתוב ונסמן..."

הרב יוסף חיים ברייטשטיין - ירושלים: "כדאי מאוד להחליט מראש כשיש עוד את כל רוח ההתחדשות והברעין: לא לוותר על אף מבחן חודשי! העקביות של מבחן בכל חודש ממש, מדרבנת וגורמת להמשיך הלאה להשקיע בשינון ובחזרות וכדומה. אפילו בחודש שאתה יודע ומרגיש שאתה לא שולט בחומר, או שיש קשיים טכניים וכדומה להשתתף במבחן, מכל מקום, שווה להתאמץ ולא לגרום ח"ו קרע או חור בשרשרת המבחנים המצטברת... כך ממשיכים עד לסיום לימוד וידיעת כל המשנה ברורה!". אשרי מי שבא לכאן...

הרב משולם וינברגר - כולל ערלוי ביתר עילית: "הדבר החשוב ביותר להצלחה הוא - העקביות! אכן, הרבה לומדים ונבחנים מציינים את זה, אבל אני דווקא חוזר ומדגיש את זה, כי אני מכיר הרבה אנשים שהתחילו להבחן בדף היומי בהלכה, וחלקם עדיין נבחנים, אך לא מדי חודש בחודשו, ולכן קורה אצלם הרבה שכל קושי או עיכוב - גורם להם להימנע מלהיבחן באותו חודש, דבר המשפיע כמובן על כל הרצינות של הלימוד וסדרי השינון והחזרות. אך מי שזוכה והולך עם זה בעקביות עיקשת, ואינו נרתע מקשיים או מכל מיני עיכובים,

הרב יעקב חיים פטשניק: "בסך הכל תלינו כמה מודעות על המוקד החדש, וכבר במבחן הראשון הגיעו עשרות-עשרות לומדים, שישבו וסיכמו בסיפוק במבחן המסכם את עשר דפי משנה ברורה שלמדו במשך החודש"

הרב חיים יוסף פריש: "ציבור המשתתפים הופתעו לראות את האדמו"ר שליט"א נכנס בהדרגה למעמד, עם השטריימל לראשו ובגדי השבת"

שיחות עם זוכים ששותפים במהפכה הגדולה בלימוד ההלכה

הרה"ח אהרן כהן

קשה עד בלתי אפשרי יהיה, לנסות לתאר את העבודה הרבה וקצב המטלות ההולכות וגוברות על עובדי ופעילי 'דרשו' המסורים; ימים אלו, הם רגעי השיא מבחינתם, ובצדק. ימים שבכל דקה ממוצעת עוד יהודי במרחבי הגלובוס, מגיע להכרה ומחליט גם הוא להצטרף להיות חלק מלגיננו של מלך, לומדי ויודעי ההלכה בסדר ה'דף היומי בהלכה' היוצא כעת לדרכו, בהתחלת המחזור השלישי ברוב הצלחה וסייעתא דשמיא.

"תסתובב קצת בשטח", הפטיר לעברי בשיא הרצינות אחד מוותיקי הפעילים. כשהוא מסביר את עצמו; "אנחנו בסך הכל מכינים את המעטפת ללומדים, אך באם אתה רוצה באמת לקלוט ולתפוס מה שהולך כאן, תברר קצת אצל אנשים ש'עשו מהפכה'".

האמת, לא הבנתי בדיוק את כוונתו, אך פטור בלא כלום אי אפשר, על כן פניתי לשני מזכירי הרבים; הרב יעקב חיים פטשניק - ישיבת מיר, והרב חיים יוסף פריש - תולדות אברהם יצחק. אחרי השיחה הבנתי גם הבנתי...

באם בעבר חשבתי שזכות ריבוי לימוד ההלכה שייך ל'דרשו' או לפעיליה וכדומה, כעת קלטתי והפנמתי, שזה שייך לי ולך בדיוק כמוהם! השיחה המרתקת עם שני מזכירי הרבים, הבהירה לי, שכל אחד יכול לזכות! צריך פשוט להחליט להיות מהזוכים-מזכירי הרבים בתורה! אמנם, אודה ולא אבוש, את הברע'ן והלהט שנדבקנו בהם בשעת השיחה המלהיבה, אי אפשר להעביר על גבי הדף, אך נקווה שלפחות נעביר ונבעיר את נקודת הרעיון: שכל המעוניין - יכול לזכות. צריך פשוט להתחיל לעשות!

אגב; בימים אלו, כשכבר עומדים בתחילת המחזור, הדבר קל בהרבה. כי ברגע שהעניין נמצא במוקד השיח הציבורי, כשכל אחד בעצם כבר חשב והרהר 'אולי הפעם אצטרף', הרי, כל פעולה קטנה של מודעה שמתארגנת פתיחת שיעור או אפילו מילת דרבון לחבר, יכולה לגרום לעוד אחד להצטרף.

קראו ותחי נפשכם. ואולי תזכו גם אתם לזכות.

מתי ולמה החלטתם לפעול להגביר חיילים ללימוד וידיעת ההלכה? הרב חיים יוסף פריש: "האמת אומר ולא אכחיש", מפתיע אותי הרב פריש, מראשי ארגון 'חינוך בקהילת תולדות אברהם יצחק.

"אישית. בהתחלה, לא הייתי מאלו שהתלהבו להשקיע בדרבון הציבור להוסיף בלימוד ההלכה. לא שהיה לי חס ושלום משהו נגד זה", ממחר הוא להרגיע אותי. "אך היינו אז עסוקים ועמוסים בפעילות עניפה בקהילתנו הק', ולא ראיתי את עצמי מוסיף ומשקיע בעוד פרויקט. עד שהגיעה הוראת הקודש הנלהבת לדרבון הציבור לידיעת ההלכה, ומאז הכל היסטוריה".

הרב יעקב חיים פטשניק: "מזה שנים היה קיים 'מוקד מבחן' ליד מבצר התורה הגדול בדורנו - ישיבת מיר", פותח הרב פטשניק, שמבקש להדגיש שזה לא רק הוא, אלא שילוב כוחות של רבים וטובים כמו הרב אהרן אתרוג, הרב שמעון כהן והרב נחמיה טרכטינגוט ועוד, שכבר עשו כבר וגם עמו, אך כפי שהוא מייטיב לתמצת, העיקר שב"ה רואים פירות טובים. לענניינו, חוזר הוא לתשובתו: "עד לפני כמה שנים היה מוקד מבחן פעיל באזור הישיבה, בבית הכנסת 'בית יוסף' ברחוב זונפלד 23.

"לפני כמה שנים, עם תחילת לימוד הלכות עירובין, קלטנו שיש עוד הרבה לומדים בישיבה שבוודאי ישמחו להצטרף ללימוד ההלכה, לרכוש בקצב מסודר קניין נצח בהלכה למעשה. ואכן, מדיבורים למעשה. התחלנו לדבר עם חברים, והתברר שהצימאון והביקוש גדול הרבה משחשבנו. כן היו רבים מבני ה'חבורות', שלמדו בעבר הלכות עירובין והפנימו את ההזדמנות המיוחדת העומדת בפתח, בייחוד להם שכבר עברו ולמדו בעיון רב את הסוגיות בעניין. 'ברוך השם', מסכם הוא בסיפוק, "אחר קבלת רשות מהנהלת

אך לדעתי האמת הפשוטה היא, שמסגרת ה'דף היומי בהלכה' היא מסגרת לימוד ההלכה שהולכת ונתפסת בקרב כלל הציבור, כמסגרת מתאימה והולמת לכל יהודי באשר הוא

אז שבועות מספר בעיר בית שמש, אך טרח ועלה לירושלים לשבת יחד עם שאר האדמו"רים והרבנים, לכבוד שמחת התורה של רבבות אלפי יהודים לומדי מסגרת 'דף היומי בהלכה', שזכו לסיים את לימוד כל הלכות שבת יחד עם התחלת לימוד הלכות עירובין. "כמו כן, היה בסיום חלק א' במחזור הראשון", ממשיך הרב פריש. "כשבהתרגשות מיוחדת נערך בבית מדרשנו מעמד מרומם בראשות האדמו"ר שליט"א עם כלל החסידים, למעמד הסיום. שם אף הגיע נשיא דרשו הרב דוד הופשטטר שליט"א, לכבד ולפאר את המעמד. כל מאורע ומעמד שכזה, בהחלט העביר לציבור את החשיבות אותה רואה האדמו"ר שליט"א בעניין לימוד ההלכה".

הרב יעקב חיים פטשניק; "אכן, השקענו ותלינו מודעות באזור הישיבה, דבר שבהחלט מוסיף - חזקה על תעמולה שאינה חוזרת ריקם, אך לדעתי האמת הפשוטה היא, שמסגרת ה'דף היומי בהלכה' היא מסגרת לימוד ההלכה שהולכת ונתפסת בקרב כלל הציבור, כמסגרת מתאימה והולמת לכל יהודי באשר הוא. כך שמוכן ש'ישיבת מיר', המיוחדת במבחר הגוונים והסוגים המסתופפים בצילה-סביב תורתנו הקדושה, מהווה דוגמה ו'מראה מקום' להתפשטותה של המסגרת הייחודית, כשעוד ועוד יהודים שומרי תורה ומצוות ברחבי העולם כולו, הולכים ומצטרפים ללימוד ושינון ההלכה במסגרת ה'דף היומי בהלכה'".

נשמח לשמוע את התכניות שלכם כעת, עם תחילת המחזור החדש...

הרב חיים יוסף פריש: "בימים אלו עמלים אנו על תכנית מעמד הסיום לחברי קהילתנו הק', שיערך בנוסף למעמדים הכלליים. לצד עיקר העבודה, של ייסוד שיעורים חדשים ע"י רבני קהילתנו בכלל בתי המדרשות, לצירוף עוד ועוד חברי עדתנו למסגרת לימוד ההלכה".

הרב יעקב חיים פטשניק: "בראש חייבים להזכיר, הפרסום של 'דרשו' משפיע, כך שכל הזמן מקבלים תגובות מאנשים המעוניינים להצטרף, מבררים על התכנית המיוחדת וכדומה. כמו כן, התחלנו זה מכבר בפרסום העניין בהיכלי הישיבה, כי במציאות, כדאי מאוד שאנשים יחשבו כבר מראש על ההצטרפות, כך יהיה להם הזמן והרוגע לחשוב ולהחליט מתי ילמדו וכיצד ישנו ויצליחו להיבחן, וכדומה".

הישיבה ובמרץ הפלאי של פעילי 'דרשו', הוקם חיש-מהר מוקד חדש למבחנים בתוך היכל הישיבה ב'מיר-פרידמן', ביום חמישי בשבוע של המבחן בשעה 2:30 בצהריים...

"לא נראה לי שזה היה קורה בכל מקום", מפטיר הרב פטשניק. "בסך הכל תלינו כמה מודעות על המוקד החדש, וכבר במבחן הראשון הגיעו עשרות-עשרות לומדים, שישבו וסיכמו בסיפוק במבחן המסכם, את עשרת דפי משנה ברורה שלמדו במשך החודש. ומאז זה 'מוסיף והולך', כשכעת אנו כבר מתכננים איך יראה מוקד המבחן עם תחילת המחזור החדש".

ישנם גם שיעורים הנלמדים לפי סדר ה'דף היומי בהלכה'?

הרב חיים יוסף פריש: "בוודאי! בכל בית מדרש של קהילתנו, תוכלו לראות ברשימת השיעורים, שלצד השיעורים ב'דף הקהילה' {סדר לימוד הגמרא המיוחד לקהילת תולדות אברהם יצחק} מופיעים שיעורי ההלכה בשעות הבוקר והערב. ישנן הרבה חברותות ללימוד ההלכה, לצד חברותות לגמרא, שהוסיפו בקודש בלימוד ההלכה, כך שלומדי הגמרא מסיימים את הלימוד בהרגשה עריבה, שרכשו היום עוד ידיעת הלכות למעשה".

הרב יעקב חיים פטשניק: "רוב לומדי ההלכה בישיבתנו הק' לומדים בחברותות. יש כאלו שלומדים לבד לפני/אחרי הלימוד. אבל אכן יש כאלו שמעוניינים דווקא בשיעור, כל אחד לפי עניינו, כמו שיעור שנמסר בהסעה לישיבה ועוד. השיעור שאני זוכה למסור", משתף הוא בחן, "כבר היה בעבר ביוזמה של שיעור '5 דקות' בתחילת הסדר בבוקר, אך זה לא הצליח מכמה סיבות. "ברוך השם, בתחילת לימוד הלכות עירובין, ייסדנו את השיעור בתחילת הסדר עם רעיון מאוד ברור: להביא שיעור קצר ופיקנטי, שיתמצת את פסקי המשנ"ב בצורה בהירה, תוך כדי לימוד מתוך המשנה ברורה, כשהזמן שהוקצב לשיעור זה הוא 10 דקות: המשתתפים יודעים שמתחילים ב-9:30 בבוקר בדיוק ועד 10 דקות הם מסיימים, זה חשוב במיוחד היות והמשתתפים בשיעור הם אברכים תלמידי חכמים, המזדרזים להתחיל את הסדר. וכך, ברוך השם נהנים חברי השיעור ללמוד ולהתקדם בכל יום בלימוד וידיעת עוד עמוד משנ"ב".

מה אפשר לציין כגורם מניע שדרבן את הציבור להצטרף?

הרב חיים יוסף פריש: "כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א אהורה על ההצטרפות ללימוד! הסיפור המיוחד התפרסם לפני כשלוש שנים, אירע במעמד קודש שנערך בבית כ"ק מרן האדמו"ר מראחמסטריווקא שליט"א, בהשתתפות מרן האדמו"ר שליט"א, לציון סיום לימוד חלק ג' במשנה ברורה בדף היומי בהלכה.

"ציבור המשתתפים הופתעו לראות את האדמו"ר שליט"א, נכנס בהדרגה למעמד, עם השטריימל לראשו ובגדי השבת, כשהוא שואל את כ"ק מרן האדמו"ר מבואן שליט"א 'אווי איז די שטריימל?' (היכן השטריימל)... ואז התברר ששניהם ממהרים מיד לאחר המעמד לנסוע לאותה שמחת חתונת בית צדיקים של הגה"צ רבי נפתלי ראטענברג אב"ד קאסן, וכ"ק אדמו"ר מבוהוש המתקיימת בבני ברק. "בכלל". מוסיף ומציין הרב פריש, "כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שהה

מגיד השיעור בן השתיים עשרה וחצי מביתר, משתף בחינניות על השיעור היומי בסדר ה'דף היומי בהלכה', הנמסר על ידו לפני ה'חברה' היומי, בו הם לומדים בכל לילה...

הדף היומי בהלכה בכל גיל

"ככה יוצא לנו, שאחרי שכבר עבר שבוע, אנו מרעננים ומחדשים את הלימוד, וכך יוצא שלכל מבחן יש לנו חומר של 3 השבועות הראשונים, עליו חזרנו שוב".

וככה אתה ניגש למבחן? ביקשנו לוודא.

"כן ולא", ממחר הוא להשיב. "בעיקרון אפשר כבר ככה לדעת די יפה את החומר החודשי, אך אני מוסיף לעצמי, שאני מסכם בכל יום ב'שיבה על קברו' במכשירי 'נדרים פלוס', שהשאלות שלהם מסייעות לי לקלוט ולזכור טוב את החומר. כמו כן, לפני המבחן אני משתדל לעבור על החומר ולחשוב מה ישאלו ב'דרשו' על הסעיף-קטן הזה וכדומה. כך הרבה פעמים, אני מצליח לשער את השאלה שלהם מראש", נשמע הוא מחויך.

לסיום, מה תרצה לומר?

"קודם כל, זו ההזדמנות שלי ושל משתפי השיעור להוקיר טובה לרב דוד לובין, אחראי השיעורים בביתר, שממש התייחס אלינו ברצינות, והכניס אותנו לרשימת השיעורים הרשמיים ב'דרשו'. אני זוכר, כשהתקשרתי להירשם ב'דרשו' כמגיד שיעור, הטלפן היסס בתחילה על רצינות כוונותי, אך הרב לובין, מגיע אלינו בכל חודש, ומביא את חוברות הלימוד וכל מה שצריך, דבר הנותן לנו חשק גדול להמשיך ללמוד ולדעת את ההלכות למעשה.

"וכן, כמובן, כדאי לומר לכולם, שזה לא כזה קשה! אולי יהיו שיאמרו שהם לא מבינים הכל, אך ההלכות הרבות שלומדים ויודעים בזכות הלימוד - שווה הרבה!".

הרה"ח אהרן כהן

"כדאי לך להתקשר אלינו!", הציע לי בהתלהבות ידידי הרב אהרן כהן מנהל מחלקת 'הדף היומי בהלכה'. "מה אדבר עם ילד בן 12?", ניסיתי להבין. "תתקשר ותשמע ממנו!", חתם את השיחה, עודו ממחר כנראה לאחד מיני אלף העיסוקים המוטלים עליו, לקראת מעמדי הסיכומים הגדולים, ובייחוד לקראת התחלת המחזור החדש. מיד בתחילת השיחה, קלטתי שמדובר בסיפור מסוג אחר. מגיד השיעור שרוליק בן השתיים עשרה מביתר, שאת שמו האמיתי לא נציין כאן, כפי שתיאמתי עם הוריו שליט"א, שיתף בחינניות את סדר השיעור היומי בסדר ה'דף היומי בהלכה', הנמסר על ידו לפני ה'חברה' היומי, בו הם לומדים בכל לילה...

מתי הכל התחיל? התחלנו את השיחה עם המגיד שיעור.

"היה זה בתחילת לימוד חלק ו' במשנה ברורה", הוא נשמע מאושר. "קצת זמן לפני זה הצטרפתי ללימוד ה'דף היומי בהלכה', אבל אז עם התחלת חלק ו' חשבתי על הרעיון למסור שיעור יומי, וברוך השם הרבה ילדים נהנו מהרעיון, וכך נפתח השיעור!".

כמה משתפים יש בשיעור?

יש ב"ה בין עשרה ילדים, לחמישה עשר ילדים בכל יום.

אתה מתכוונ לשיעור?

"בוודאי!". משיב הוא בפשטות. "בכל לילה, אני מתכוונ לשיעור של מחר. בכלל", הוא מצייץ, "הלימוד מאוד קל ונעים, ואם קורה ואני לא מבין משהו, אני ניגש בבית המדרש לאחד הלומדים ושואל, עד שאני מרגיש שאני מבין את ההלכה".

איך הוא סדר השיעור?

"אנו לומדים בכל יום את המחבר והרמ"א", משיב הוא בבחירות. "אחר כך עוברים לדברי ה'משנה ברורה'. בסיום השיעור אנו משתדלים לחזור ולסכם בקצרה מה למדנו היום, כשאחר כך, אנו חוזרים מהר-יחסית את הלימוד של לפני שבוע..."

מה הרעיון של תוספת הסיכום והחזרה? מבקשים אנו לשמוע.

"אני זוכה להיבחן בכל חודש על הלימוד, וכך גם עוד כחמישה ילדים ממשותפי השיעור, כך שאנו רוצים באמת לא רק ללמוד, אלא גם לדעת ולזכור הלכות, כך שהחלטנו להוסיף סיכום וחזרה".

מה הרעיון של החזרה מלפני שבוע?

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

אחרי מספר ימים נקלע השכן לסניף הבנק שלו, ושם גילה את דבר התעלומה: התברר, כי הפועל הערבי חומד הממון, ניסה להוסיף אפס בסכום השיק, בניסיון להעלות את סכום השיק ל-200,000 שקלים

איך כל אחד יכול להפוך לפרוטקציונר?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"ועשית בגדי קדש לאהרן" (שמות כ"ה, ב)

האיש היה סוחר מוכר היטב בקרב סוחריו ורשה, ושמעו יצא למרחוק גם בקרב הסוחרים בערים הסמוכות. הוא נחשב אדם ישר וירא שמים, ששלח ידו במסחר במגוון תחומים וגם הצליח לעשות חיל ולהרויח יפה. מכל רחבי ורשה נהרו אנשים להשקיע אצל הסוחר את כספם, בידעם כי הוא ישר ונאמן, מצליח ומרויח, ובוודאי כספם ירויח יפה, אם לא יוכפל או אף ישולש.

עוד בהיותו צעיר לימים, קיבל זקני, רבי בנימין קובלסקי ז"ל מאביו רבי משה סכום כסף נכבד, במטרה שישמש לנישואיו בבוא העת. היה זה סכום כסף גבוה מאוד, הון עתק של ממש, שהספיק לחתונה הדורה ולנדוניה ביד רחבה, לרכישת בית ולתחילת החיים בלי דאגות כלכלה.

כמודע לחשיבות הכסף לעתידו, ביקש רבי בנימין להשקיע את כספו בידי אותו סוחר נודע. כך, היה קרוב לודאי, הכסף ישמור על ערכו ואף יוסיף עליו. רבי בנימין נועד עמו, והחליט להפקיד את ההון הרב בידי האמונות, להשקיע את כספו בידי הסוחר דגן...

שנים חלפו, הסוחר עשה חיל במסחרו וגם רבי בנימין היה רגוע ושליו, בידעו כי כספו נמצא בידיים טובות וממתין לעת הראויה ביום שמחתו. אלא שלפתע החל גל שמועות שקט, אך מחריש אוזניים ומעורר רעדה...

השמועות דיברו כי עסקיו של הסוחר האמיד מידרדרים מדחי אל דחי, והוא כבר לא משיב חובות בזמן. אנשים החלו למשוך ממנו את כספי השקעתם, הראשונים שבהם הצליחו להציל מעט, למי שבאו בעקבותיהם כבר לא נותר מה להציל... הסוחר העשיר והישר של פעם, הוכרז כפושט רגל. הון עתק ירד לטמיון!

אין לתאר את שברון הלב הרב שחשו כל מי שהיו מעורבים בעסקים עם הסוחר לשעבר ופושט הרגל החדש. כספי חסכונות ונדוניות, ירושות ופנסיות, סכומי כסף אדירים טבעו במצולות, התאדו כלא היו. מטבע הדברים, הופנתה אצבע מאשימה כלפי הסוחר שכנראה עשה לא מעט טעויות בדרך, ואין לדעת עד כמה היתה אחריותו בהפסד הכספי הצורב...

הסוחר העשיר לשעבר, הפך לעני ואביון, ואף חמור מכך. בעוד עניים רגילים זוכים לרחמים, זכה הסוחר לכתף קרה ולאצבע מאשימה. המשקיעים אצלו היו תמימי דעים כי בו תלוי הקולר, ובאופן טבעי

בקושי התאפקו מלתקוף אותו במילים בוטות, להביע בפניו את מה שהם חושבים על האסון שהמיט על כלכלת ביתם...

הוא הפסיק לצאת לרחוב, לבו לא עמד בבושה האיזמה. לא פעם היו מי שהקניטו אותו, היו מי שמבטיהם בלבד שיפדו אותו לגמרי, צורבים את לבבו במכוות אש. סוחר שנודע כמוצלח ביותר ולפתע איבד את כל ההון שהושקע בידי האמונות - מי סולח לו? מי מסוגל לוותר לו?

אך הבושות היו החלק הקל, יחסית. החלק הקשה יותר היה הרעב והדלות, הדוחק החונק שהסוחר לא הורגל בהם מעודו. איש לא סייע לו, איש לא השגיח בצרתו, ובמידת מה של צדק - הן הוא זה שהמיט עליהם אסון, אליו יש לבוא בטענות והוא האשם בהפסד הכספי הנורא...

לעומתם, סבי רבי בנימין נהג בצורה הפוכה לגמרי. אף שגם הוא איבד אצל הסוחר את כל הונו, ואף שהיה מדובר בסכום כסף גדול מאוד, ואף שהיה מדובר בסכום הכסף שנועד לנישואיו, רבי בנימין לא התמקד בהפסד הכואב, אלא ביהודי האומלל שנאנק גם הוא...

כאילו שכח רבי בנימין שהסוחר הוא האשם, כביכול לא זכר כמה כסף הפסיד אצלו. ביום בהיר התייצב רבי בנימין בביתו של הסוחר והציע לו את עזרתו. 'אני יכול לספק לך מוצרי מזון בסיסיים, אני יכול לסייע לך להתחיל להשתקם. רק תגיד לי מה אוכל לעשות עבורך...'

מאותו יום, החל רבי בנימין לסייע לו בלאט. ארגן עבורו הלוואות,

סייע לו בכלכלת ביתו, נטע בו את הכוחות והאמונה והיכולת לשוב לעסקים ולהצליח בהם. רבי בנימין התמסר למענו בכל מאודו, ואף הצליח בסופו של דבר לשקם את הסוחר ולאפשר לו לשוב ולהרוויח ולהצליח!

השנים חלפו, רבי בנימין עלה לארץ ישראל והקים משפחה ברוכה, וגם עסק קטן וכולל אברכים אותו החזיק בדי עמל. הסוחר נותר מאחור בפולין, ודבר הויתור האצילי וההקרבה למען הסוחר פושט הרגל צללו בתהומות ההיסטוריה השכוחה, עד לרגע בו הסיפור הזה הביא למהפך דרמטי...

קרוונות וצרורות מול סיפור אחד קטן...

את ההמשך המטלטל של הסיפור, שמעתי מדודי, הרה"ג רבי משה קובלסקי שליט"א, שהעיד עליו מכלי ראשון, כפי ששמעו מאביו, הגה"צ רבי שמואל צבי זצ"ל, שבליל היאר צייט הראשון לפטירתו של אביו - רבי בנימין, בי' בסיוון תשמ"ט זכה בחוויה מסתורית ונדירה. באותו לילה, אחרי שעלה על יצועו בשעה מאוחרת, והנה נגלה אליו אביו רבי בנימין בחלום הלילה...

את עצם המפגש עם אבא שכבר בעולם שכולו טוב, לא יוכל כל קולמוס שבעולם לתאר. הזכרונות עוד טריים, הכאב על האובדן עוד טרי, הגעגועים עוד מטלטלים, ולפתע מפגש מרגש ולא צפוי שכזה. לרגע נבהל רבי שמואל צבי לפגוש את אביו בחלום, אך מיד התעשת כשאביו פנה אליו ברוך: 'בני היקר, הבה ואספר לך את מהלך הדין בבית דין של מעלה, מה עבר עליי בשנה החולפת בכבשנו של עולם...'

ואז, החל רבי בנימין לספר בפרוטרוט, תיאר בצבעים חיים ובעובדות מוצקות את כל מהלך הדין. הוא תיאר כיצד הובאו לאולם הדין קרוונות של זכויות, שיעורי תורה ושעות לימוד, תפילות בכוונה ומילים טובות שנאמרו. הוא הביט בהלם בכך שאף פרט לא נעלם, וכל מהלך חייו עובר לפניו כבסרט נע... הוא מתבונן בזכויות העולות על השולחן, היטב הוא מזהה את שעת הלימוד ההיא כשראשו דאב עליו, את התפילה ההיא שהתאמץ למענה גם כשהיה לחוץ עד אין קץ...

אחר כך, הגיעו הצרורות האחרים, השחורים. גם כאן לא נפקד דבר, אין שכחה לפני כסא כבודך, ואין נסתר מנגד עיניך. הכל גלוי וידוע... בין אדם לחברו ובין אדם למקום, פגיעות אישיות ונפילות קטנטנות, צרורות שחורים ומוכתמים שהצטברו אף הם לכדי גבעה לא קטנה, ומאיימת במיוחד...

רבי בנימין סיפר, כיצד הביט על הדין בחרדה לא קטנה. עיניו הרואות את הנתונים הקשים המצטברים, את המאזניים הנוטים לכיוון הלא נכון. הוא נבעת למראה מלאכי החבלה הפורקים עוד ועוד חומרים, והצטמרר כשהבין שהובלת שני סוגי הצרורות הסתיימה, והמאזניים עדיין רחוקים מאיזון...

ואז, כמלאך מושיע מן הצד, התייצב גיסו, הוא הגאון בעל ה'ראשית ביכורים' זצ"ל, אשר המליץ עליו דברי שבח וזכות, וביקש את רחמי הדיינים למענו. כף הזכויות כבדה עוד קצת, אך עדיין היתה רחוקה

מלהכריע...

ואז, נראו בפתח בית הדין דמויות הוד. אדמו"רי בית סוכטשוב לדורותיהם התייצבו אף הם, ביקשו להמליץ טוב על רבי בנימין שעסק כל ימיו בהחזקת תורה ובכולל האברכים שנשא בעולו לשמם ולזכרם. גם לדבריהם ניתן כובד משקל, אך עדיין לא הכריעה כף הזכות, ורבי בנימין מביט במתח גובר והולך במאזניים הנוטים עדיין בבירור לכף החובה...

באותם רגעים, היה ניתן למשש את המתח באויר. הן כל הזכויות כבר הובאו לבית הדין, וגם המלצות צדיקים וגאונים מפורסמים כבר הושמעו ברמה. ועדיין לא הוכרעה הכף...

ואז, הגיעו זכויות נוספות שנעשו אחרי פטירתו לשמו ולזכרו ולעילוי נשמתו. רבי בנימין ציין את הזכויות שקיבל עבור שתי המשניות שלמד כ"ק האדמו"ר בעל ה'באר יעקב' מנדבורנה ז"ע לעילוי נשמתו, וגם ביקש בחלום להודות לנכדו רבי משה בריקמן שליט"א, אשר הקפיד ללמוד משניות לעילוי נשמתו. למרות כל הזכויות והעדויות ומליצי היושר - המתח עדיין בשיאו, המאזניים נטולי הכרעה...

ואז, הגיע מלאך וסיפר את הסיפור האמור. כי הנפטר הנידון, קיבל מאביו סכום כסף גדול לצורכי נישואיו, והפקידו אצל סוחר מוכר, עד שלימים התברר כי הסוחר פשט את הרגל. ולמרות זאת, רבי בנימין לא רדף אותו ולא הקניט אותו, לא בייש אותו ולא הרע לו, אלא ניסה להיטיב לו, השתדל כל כך למענו למרות שהסוחר הפסיד לו את כל כספו...

אך סיים המלאך להעיד על דבר המעשה, וכף הזכויות היטלטלה בעוצמה, הכבידה מאוד, הכריעה בבת אחת את המאזניים לצד החיובי אופן ברור ונחרץ. רק אז הבין רבי בנימין שאותו ויתור אצילי, אותה התנהגות יוצאת דופן, היא שהכריעה את הכף לזכותו, לחיי העולם הבא בגן עדן...

רגע לפני שנעלם בחזרה לתוך האפילה, הוסיף רבי בנימין משפט אחד: 'דע לך בני, כי מכל מליצי היושר, המעשה הזה הוא שהכריע את דיני לכף זכות. העובדה שויתרתי לסוחר וסייעתי לו למרות הנזק שגרם לי - היא שהביאה אותי בשערי גן עדן!'

כי יש לויתור כח על טבעי, כח חזק ולא מוכר. ולעולם לא נדע, איזה ויתור ואיזו הבלגה היא שתעמוד לנו לקץ הימים, היא זו שתכריע את הכף לזכותנו. יתכן אמנם שזה נורא קשה הפעם, ובדיוק עכשיו אני חייב לעמוד על שלי - כי אם לא מה אני שווה, ובכלל הגיע הזמן להעמיד את החוצפן שכנגדי במקום - אבל אולי עכשיו זהו הרגע הקובע, עכשיו הוא הויתור שיכול להכריע את גורלנו לשבט או לחסד!

יש בחיים שלנו לחיצת 'מחק' עוצמתית כזו, ממש כמו בכל מכשיר טכנולוגי. יש משהו שבלחיצת מקש מוחק, מנקה, מחטא, משאיר אחריו סביבה נקיה ובוהקת. למקש הזה קוראים ויתור.

כשאדם מוותר ולא עומד על שלו, כשאדם בוחר להתעלם מהפגיעות המוקדמות ומהמחשבות הקשות, כשאדם מחליט להבליג כשפגעו בו או להניח לפלוני על אף שהוא נוהג בו שלא כדין, הוא פשוט

רוגע ושלווה, בלי מחלוקות, בלי מדנים, בלי מתיחויות ובלי מריבות.
פשוט חיים שקטים ורגועים!
הבה נבחר בדרך הכדאית, הבה נאמץ דרך חיים של וותרנות, של
הבלגה, של יכולת איפוק. זה כל כך כדאי, בזה ובבא!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון
של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com
מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

המשך מעמוד 1 | מרן הסטייפערלר זצוק"ל

ספר התורה בזהירות ומנשקים אותו... כמו כן הדפיס על לוח עץ
את אותיות האל"ף ב"ת בכתב נאה וברור כדי שהנכדים ילמדו את
צורת האותיות.

סבא היה מוכשר מאד גם באומנות הציור. כאשר הוציא דודי רבי
שלמה ברמן את ספרו הראשון, צייר לו סבא את עמוד השער.
בספרייתו נמצאו ספרים שנקרע בהם העמוד הראשון, וסבא
טרח לצייר שער חדש מעוטר ומעוצב כדי לכבד את הספרים. אף
לנכדותיו צייר לפעמים במחברותיהן. כשהרחיבו את בית הכנסת
'לדרמן', צייר סבא בעצמו את צורת האותיות על העמוד של בעל
התפילה.

אורים ותומים

בעשרות שנותיו האחרונות נהיה סבא לתל תלפיות, והמונים החלו
פוקדים את מעונו לברכה ולעצה. לצד גדלותו בתורה נודע שמו בכל
רחבי תבל כאיש קדוש, בעל רוח הקודש ופועל ישועות. סבא לא
שמע היטב, וקשה היה לשוחח עמו באריכות. (הוא חלה בילדותו,
ומחלתו פגעה בחוש השמיעה. אמו נסעה עמו לטובי הרופאים, אך
הם לא מצאו מזור; הם אף הודיעו לו כי שמיעתו תרד יותר ויותר
במשך השנים, כפי שאכן היה). למרות זאת, זרם הפונים אליו הלך
וגדל מאחר שנודע כי עצותיו הריהו כדבר האורים ותומים, וברכותיו
- בבחינת 'צדיק גוזר, והקב"ה מקיים'. סבא עצמו התבטא פעם:
"אני איש זקן מאוד, וברכותי באות מכל הלב היותי רוצה בכל לבי
בטובת זולתי. אולי משום כך מועילות ברכותי".

מפני קשיי השמיעה של סבא רגילים היו להעלות את הבקשות
על הכתב, וסבא היה קורא ומשיב בעל-פה. לפעמים רצה השואל
להגיב ולהעלות צדדים נוספים, והיה כותב בפני סבא. כאן נוכחו
הכל בהתמדתו העצומה של סבא: בעת שהלה היה כותב, שב סבא
ללמוד בספר שלפניו, ואפילו רגע קט! גם בזמן הקצר שבין יציאתו
של אדם אחד לכניסתו של הבא אחריו - שלא נמשך יותר מעשר
שניות - היה סבא שוקע כל כולו בספר ומשנן את תלמודו, כמי
שכמה שעות לפניו...

(הרבנית ר. צביין מתוך הספר 'בית אמי')

לוחץ בקלילות על מקש ה'מחק'... ברגע אחד של ויתור, הכל נמחק
לו, הכל. מעבירין לו על כל פשעיו, כ-ל פשעיו ברגע אחד נמחקים
ומועברים הלאה.

זה כדאי. בטח הרבה יותר כדאי מלריב... אדם שמוותר חי בתוך
אי של שלווה, חייו הופכים למאירים. אין לו ויכוחים, אין לו צורך
בהם... אין לו דיונים, הוא מוותר עליהם מראש, בוחר לחיות חיים של

שבת קודש. מלבדה היתה מונחת בארונו קפוטה נוספת שמישהו
שלח לו, והוא ייעדה כבגד שבו יקבל את פני משיח צדקנו.

ללא גבאים וללא מקורבים

סבא השתדל שלא להיעזר באיש ולא הרשה שישתתפו. לכן לא היו
לו 'משב"קים' (משמשים בקודש), לא גבאים ואף לא 'מקורבים'.
את כל ענייניו ניהל בעצמו. גם קבלת הקהל שהתקיימה בביתו מדי
ערב התנהלה בלא עזרת מי שהוא.

סבא התעקש לשלם על כל דבר שנעשה בעבורו. בת דודתי
מספרת כי נהגה לאפות חלות ולשלוח לו, אולם הוא סירב לקבלן
עד שנתן לה כסף. התנגדותו להזדקק לטובותיהם ולחסדיהם של
אחרים היתה נחרצת. רק לדבר אחד הסכים - לאחר פטירתה של
סבתא ביקש שנכד יבוא לישון עמו בלילה כיון שאסור לישון בלילה
ביחידות.

ובירכתך בכל אשר תעשה

סבא ניחן בידי זהב והתמצא בכל העניינים. כל דבר שבור - כיסא
שהתפרק, שולחן שהתנדנד, מדף שהתרופף, תריס שיצא ממקומו
- את הכל היה מתקן בעצמו ובזריזות רבה. גם את התיקונים בביתנו
ביצע - הוא היה מגיע עם כלי עבודה, דופק, מבריג, מנסר ומחזק לפי
הצורך. פעם הגיע למסקנה כי יש לחסום את גרם המדרגות המוביל
לביתנו כדי שהילדים הקטנים לא ייפלו, חלילה. החליט ועשה: הוא
בא לביתנו עם מספר קרשים ומסמרים, ותוך זמן קצר עמד שער על
תילו. השער החזיק מעמד שנים רבות. גם אצל דודותי היה מתקן
מיטות שבורות ושאר דברים הצריכים תיקון.

פעם ניסה אחד מבני ביתו לתקן במקומו דבר מסוים, אבל סבא עצר
בעדו: "בעבורך הרי זה ביטול תורה, אבל אני לומד גם בעת עוסקי
בעניינים אלו, ואינני מתבטל מלימודי!"

כשאחי רבי אי"ש ורבי שלמה היו ילדים קטנים, בנה להם סבא ארון
קודש קטן מעץ. בארון קודש קטן מעץ. בארון קודש זה הניחו
ספר תורה מנייר. (היה זה ספר תורה שהביא רבי שמואל גריינמן
מאמריקה לאבא בהיותו ילד). הוא גם לימד אותם איך מוציאים את

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

תוך קיום המצוה, וכאשר יתחיל כבר יחוש בכוחות חדשים הזורמים בעורקיו, ויוכח כיצד הקדוש ברוך הוא עושה את חלקו ומסייע בידו להצליח. אך אם יתפתה להתחשב בטענותיו ה'מוצדקות' של היצר הרע, ישאר חלילה אויל וכסיל לנצח.

כמה עגמת נפש וכאב לב כרוך בכך, כאשר יתבונן האדם אחרי עשרות שנים ויחשוב מה היה קורה עמו אלו היה מתגבר על קושי פלוני, או אילו היה צולח בעיה אלמונית. אולם אז, לאחר עשרות שנים, זה לפעמים כבר מאוחר מדי, את הנעשה אין להשיב, אי אפשר להחזיר אחורנית את גלגל הזמן המסתובב ביעף, והרהורי החרטה יכרסמו בלב.

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

מבחינתו, כל דף גמרא שרכש בו ידיעה, היא התקדמות לאין ערוך. כל משנה נוספת שלמד - השיג עולם ומלואו. כך במשך הזמן הוא גדל וצומח לאילן מפואר, שידיו רבות לו במכמני התורה בהיקף ובעיון. הדרך אמנם איטית, אך בטוחה.

זוהי עצתו של שלמה המלך הנוגעת לכולנו: הבחירה נתונה בידיו של האדם לנהוג בחכמה, לא להירתע מפני לימוד התורה או קיום מצוה עקב דמיונות שווא ותאוריות שונות, שהיצר מנסה לתעתע בו, כאילו אין בכוחותיו להתגבר על הקשיים, ועד כמה הדרך לפניו קשה, מפרכת ורצופת מכשולים.

אדרבה, הדרך היא לתפוס עוז ולאמץ כח במתניו בעיצומה של המלחמה הפנימית הזאת, ולהשליך את עצמו אל תוך הלימוד, אל

המשך מעמוד 14 | הרב יחיאל יהושע גולדברג

היה חלק מהקבוצה שלנו, ולא נסע בכלל ללעלוב אלא ליעד אחר בפולין, ושהיה אחד מתוך אלפים שעברו באותה העת בבידוק הביטחוני, ושהמריאו כל אחד ליעד אחר בעולם: 'כן... אני מצאתי!', השיב במענה לשאלתי. הוא הכניס את היד לכיס ושלף את הארנק שלי!!

"אין לי מושג למה לקחתי אותו בכלל", הוא אמר לי, 'ראיתי ארנק, הבנתי שמישהו שכח אותו והחלטתי לקחת, אולי אמצא את המאבד... אחר כך ראיתי שהארנק ריק, וחשבתי שאף אחד לא מחפש אותו בכלל, הוא נשאר בכיס שלי, אין לי מושג למה!...' "

"אנחת רווחה גדולה וקולנית בקעה מתוכי... ", מסיים הרב גולדברג את הסיפור, "חייכתי חיוך רחב ואמרתי לאותו יהודי: 'אני יודע טוב מאוד למה לקחת את הארנק איתך... זה בגלל הסיפור עם הרבי מבעלזא...'"

אתה זיכיתי אותי להיות חלק מהמפעל הכביר הזה, אתה עזרת לי להגיע לשדה התעופה ולטוס לפולין בסייעתא דשמיא. מבחינתך זה לא משנה איפה כרטיס הסיים שלי נמצא, עשה שהוא יהיה אצלי, שאוכל להשתמש בו כמתוכנן..."

"כעבור דקות אחדות נפתח ה'גייט', השער היוצא אל המטוס, ונקראנו לעלות לאוטובוס שהוביל אותנו משדה התעופה אל המטוס. היה זה ב'טרמינל 1', שבאותה תקופה יצאו רוב הטיסות ממנו, בגלל עבודות שיפוץ שנעשו ב'טרמינל 3', שבו מתחברים המטוסים אל השער באמצעות 'שרוולים'.

"כשכבר ישבנו במטוס, החלטתי לעשות ניסיון אחרון. קמתי ממקומי ושאלתי בקול גדול שישמעו כל נוסעי האוטובוס: 'אולי מישהו מצא ארנק שחור, שבתוכו יש רק 'סיים כארד' של טלפון סלולארי??' "

"להפתעתי הרבה, עונה לי אחד הנוסעים, יהודי חרדי שלא

המשך מעמוד 9 | הגאון רבי שמואל קוריץ שליט"א

אביב וכו', ולכן לא הספיק עדיין ללמוד דף גמרא. אמר לו הרבי שכשיהודי לא לומד גמרא יום אחד, רואים עליו שחסר לו ב'צלם אלוקים' שלו.

"כעין זה זכורני שהרבי ה'ברכת משה' מלעלוב זיע"א, היה תמיד אומר ב'טיש' לתת שיריים רק לבחור שלמד דף גמרא אחד לפחות באותו יום, ומי שלא למד דף גמרא, לא היה מקבל ממנו שיריים, דבר שהרגיל את הבחורים שבלי ללמוד דף גמרא, הם לא מגיעים לרמה הרוחנית הבסיסית שכל יהודי אמור להחזיק בה באופן יומיומי."

אפשר בלי זה, אבל צריך גם לחזור, לשנן ולהיבחן! בלי מבחנים קשה מאוד להתקדם ולהגיע לידיעה בהיקפים נרחבים.

פעם סיפר לי הגה"צ רבי ישראל רוזנפלד זצ"ל, שהוא היה נוסע הרה"ק בעל ה'אביר יעקב' מסדיגורא, שהתגורר בתל אביב. פעם אחת הוא הגיע לשבת אל הרבי, ובליל שבת הרבי העיר לו שרואים עליו שהוא לא למד דף גמרא באותו יום...

"התנצל רבי ישראל ואמר לרבי שהוא אכן מקפיד מאוד ללמוד בכל יום לפחות דף גמרא אחד, אבל באותו יום היו טרדות והוא נסע לתל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה

- ◆ מה מותר לאכול לפני קריאת המגילה?
- ◆ האם ניתן לקיים 'מתנות לאביונים' במתנות שנותנים למלמדי תשב"ר?
- ◆ מדוע תיקנו חז"ל לשתות יין בפורים?

מהלכות קריאת המגילה

- אסור לאכול יותר מ'כביצה' פת (55-45 סמ"ק, לשיטות השונות), או לשתות משקה מְשֻׁפָּר בשיעור זה, לפני קריאת המגילה, בין בלילה ובין ביום. ולכתחילה, אין להקל אפילו בפחות משיעור זה.
- בעת קריאת המגילה, או שמיעתה מפי אחר, אסור להפסיק בדיבור, ואפילו בדברי תורה. ובדיעבד, אם הפסיק בדיבור - אם קרא או שמע את כל מילות המגילה כראוי, יצא ידי חובה.
- אדם שקיים את מצוות קריאת המגילה, ולאחר מכן קורא עבור אחרים כדי להוציאם ידי חובה, יכול לברך את ברכות המגילה עבורם, וכן המנהג. ויש אומרים, שאם קורא שלא בציבור, עדיף שהשומע יברך בעצמו.

מהלכות מתנות לאביונים

- כל אדם מישראל, הן איש והן אשה, חייב לתת בפורים שתי מתנות, לשני אביונים, כלומר, מתנה אחת לכל אחד מהם.
- רבים נוהגים לתת בימי הפורים כסף ומתנות לכל עובדי עבודת הקודש, כגון הרבנים ומלמדי תשב"ר. וגם אם המקבלים עניים, אין הנותנים מקיימים בכך את מצוות מתנות לאביונים.
- כספי צדקה שנאספו לצורך סעודת פורים, אסור לגבאים להעבירם למטרות צדקה אחרות. והעניים עצמם - רשאים להשתמש בכסף שקיבלו לכל מטרה שירצו; ויש אומרים, שגם להם אסור להשתמש בכסף כי אם לצורך סעודת הפורים.
- מנהג ישראל, לתת לפני פורים כסף לצדקה, כזכר ל'מוחצית השקל' שהיו נותנים באדר לְבָדֵק בֵּית המקדש. והמשנה ברורה כתב, שנוהגים לעשות כן בתענית אסתר, לפני תפילת מנחה. ויש שנהגו לקיים את המנהג בליל פורים.
- אדם שגמר בדעתו לתת סכום מסוים לצדקה - יש אומרים שכשם שהקדש חל במחשבה, אף צדקה חלה במחשבה, ודין

מחשבה זו כנדר, וחובתו לקיימה; ויש חולקים. והרמ"א פסק שיש להחמיר.

מהלכות 'שמחה ומשתה' בפורים

- אחת ממצוות הפורים היא אכילת סעודה ביום הפורים. יש אומרים, שחובה לאכול פת בסעודה זו; ויש אומרים, שחובה לאכול בה בשר, ויש שכתבו, שיוצאים ידי חובה אף בבשר עוף.
- נס ימי הפורים אירע על ידי שרשרת של משתאות: משתה אחשוורוש ומשתה ושתי, משתה אסתר שעשה אחשוורוש בזמן המלכותה, ושני המשתאות שעשתה אסתר לאחשוורוש ולהמון; ולפיכך, תיקנו חכמינו ז"ל לשתות יין בפורים. והרמ"א כתב, שאין חובה להשתכר, אלא ישתה יותר ממה שרגיל לשתות בשאר ימות השנה, עד שיהיה מבושם מעט, ומתוך כך יישן.

מהלכות התפילה וקריאת התורה בפורים

- בפורים, אומרים 'על הנסים' בתפילה, ומי ששכח לאומר, אינו צריך לחזור ולהתפלל. וכמו כן, אומרים על הנסים בברכת המזון, ומי ששכח לאומר - אם היה זה בסעודה הראשונה שאכל ביום הפורים, נחלקו הפוסקים אם צריך לשוב ולברך.
- בערי ה'פרזים', בהם פורים הוא ב"ד באדר, אומרים על הנסים רק ב"ד, ולא בט"ו. וכן בערים ה'מוקפות', כגון ירושלים, בהם פורים הוא בט"ו באדר, אומרים על הנסים רק בט"ו, ולא ב"ד.
- לאחר קריאת המגילה בליל פורים, אומרים 'קדושה דסידרא', ולאחר מכן אומרים קדיש שלם. ונחלקו הפוסקים אם יש לומר 'תתקבל' בקדיש זה; ורבים כתבו, שהמנהג שלא לומר תתקבל.
- ביום הפורים, לאחר תפילת שחרית, קוראים בתורה בפרשת בשלח, את ענין מלחמת עמלק; ומנהג בני ספרד, לכפול את הפסוק האחרון, כדי שהקריאה תהיה בת עשרה פסוקים.

היה זה בסעודת מלווה דמלכה, בראשות כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, בבית מדרשו שבבית שמש. בראש השולחן יושב הרבי, ולצדו חתן בשמחת שבע הברכות שלו. מדובר באירוע שגרתו, אבל הפעם נוספה שמחה מיוחדת לסעודת המצווה...

הצצה לשמחתו המיוחדת של חתן, שסיים את ששת חלקי המשנה ברורה שלו, בתוך ימי ה'שבע ברכות'

"היום, כשאני נכנס לבית כנסת, כל בית כנסת בעולם, ואני רואה את ששת חלקי המשנה ברורה עומדים בארון, הם קורצים אלי, אני מיד מרגיש מחובר! זאת הפינה שלי בבית הכנסת הזה, יש לי כאן מכר ואוהב, הספר הזה שאני כל כך אוהב להגות בו, ולשאוב ממנו חכמה ודעת".

ואיזה מסר הוא מבקש להעביר לבחורים צעירים, הלומדים בישיבה קטנה בימים אלו, ושומעים על כך שבקרוב מאוד מתחיל מחזור חדש של 'הדף היומי בהלכה'?

"אני אומר לכזה בחור ככה: אתה חושב שזה אתגר גדול מדי לגיל 14 או 13? אתה חושב שכשתהיה בן 17 זה יהיה יותר קל? אולי כשתהיה בן 30? לא ולא! מי שחשב כך כשהיה בן 13, הגיע גם לגיל 80 בלי לסיים את המשנה ברורה..."

"מהניסיון שלי, 25 דקות ביום מספיקות די והותר, כדי ללמוד את 'הדף היומי בהלכה', ברוב המקרים, בצורה רצינית מאוד, בלי 'למרוח' שום דבר.

"עכשיו הזמן להתחיל. ובעזרת ה', אני מאמין שיהיו עוד הרבה מאוד חתנים שיימו את ששת חלקי המשנה ברורה בעוד שבע שנים, כשעם ישראל יסיים את המחזור השלישי של 'הדף היומי בהלכה'!".

היה זה בסעודת מלווה דמלכה, בראשות כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, בבית מדרשו שבבית שמש.

בראש השולחן יושב הרבי, ולצדו חתן בשמחת שבע הברכות שלו, כמנהג שנהגים אנשי החסידות, שבאים לסעודת מלווה דמלכה בזמן שמחתם אל הרבי, כדי לחגוג עמו את שמחת השבע ברכות.

מדובר באירוע שגרתו, שחוזר על עצמו פחות או יותר מדי שבוע, אבל הפעם נוספה שמחה מיוחדת לסעודת המצווה: החתן קם ממקומו וערך 'סיום' על ששת חלקי המשנה ברורה.

השמחה היתה גדולה. הרבי והחסידים איחלו לחתן השמחה שיזכה להתחיל ולסיים את המשנה ברורה ואת כל ספרי ההלכה, עוד פעמים רבות בימי חייו מתוך אושר ושמחה, באריכות ימים ושנים.

אנחנו שמענו על כך, וביקשנו לשוחח עם החתן. בירור קצר גילה לנו את שמו, אלא שהוא ביקש מאתנו שלא נפרסמו, ואנו כמובן מכבדים את בקשתו.

"מתי התחלת את 'הדף היומי בהלכה'?", שאלנו אותו, והוא השיב שבהיותו בתחילת שיעור ג' בישיבה הקטנה, החלו לומדי 'דף היומי בהלכה' ללמוד את חלק ג' של המשנה ברורה, והוא החליט להצטרף, בתקווה שיצליח להחזיק מעמד בסדר הלימוד עד סיומו של החלק.

"כשסיימתי חלק ג' יחד עם כל הנבחנים", הוא מספר, "זה נתן לי כזאת דחיפה, שלא הייתי מסוגל לעצור. הרגשתי שעם ה'ביאורים ומוספים' של 'דרשו', הלימוד הזה הוא כל כך מעשי וכל כך אקטואלי, ממש מעניין ומושך את הלב. החלטתי שאני חייב להשלים גם את חלק א' וחלק ב'..."

שאלנו את החתן כיצד הרגיש כשסיים את החלק השישי והאחרון, ואמר "הדרן עלך ששת חלקי המשנה ברורה והדרך עלן".

"זאת הרגשה שאי אפשר לתאר", הוא מנסה לשתף אותנו ברגשותיו, "רוממות! קרבת ה'! הרגשתי שב"ה אחרי כל היגיעה והעמל, הגענו לרגע הגדול הזה, וכמובן ידעתי שאני לא נפרד חלילה ממשנה ברורה, אלא עכשיו הזמן להתחיל ללמוד פעם שנייה, ולאחריה פעם שלישית וכן הלאה בעזרת ה'.